

Sadržaj

II. *Informacije*

INFORMACIJE INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

Europska komisija

2014/C 249/01	Komunikacija Komisije – Smjernice o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje nefinancijskih poduzetnika u teškoćama	1
---------------	--	---

IV. *Obavijesti*

OBAVIJESTI INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

Vijeće

2014/C 249/02	Obavijest osobama i subjektima na koje se odnose mjere ograničavanja predviđene u Odluci Vijeća 2014/145/ZVSP, kako je izmijenjena Odlukom Vijeća 2014/508/ZVSP, i u Uredbi Vijeća (EU) br. 269/2014, kako je izmijenjena Provedbenom uredbom Vijeća (EU) br. 826/2014, o mjerama ograničavanja u odnosu na djelovanja koja podrivaju ili ugrožavaju teritorijalnu cjelovitost, suverenost i neovisnost Ukrajine	29
---------------	--	----

Europska komisija

2014/C 249/03	Tečajna lista eura	31
---------------	--------------------------	----

V. Objave

POSTUPCI U VEZI S PROVEDBOM POLITIKE TRŽIŠNOG NATJECANJA

Europska komisija

2014/C 249/04	Prethodna prijava koncentracije (Predmet M.7334 – Oracle/MICROS) ⁽¹⁾	32
---------------	---	----

⁽¹⁾ Tekst značajan za EGP

II.

(Informacije)

INFORMACIJE INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

EUROPSKA KOMISIJA

KOMUNIKACIJA KOMISIJE

Smjernice o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje nefinancijskih poduzetnika u teškoćama

(2014/C 249/01)

SADRŽAJ

1.	UVOD	3
2.	PODRUČJE PRIMJENE SMJERNICA	5
2.1.	Područje primjene po sektorima	5
2.2.	Materijalno područje primjene: značenje „poduzetnika u teškoćama”	6
2.3.	Potpore za sanaciju, potpore za restrukturiranje i privremene potpore za restrukturiranje	7
2.4.	Potpore za financiranje socijalnih troškova restrukturiranja	7
3.	SPOJIVOST S UNUTARNJIM TRŽIŠTEM	8
3.1.	Doprinos cilju od zajedničkog interesa	9
3.1.1.	Dokazivanje socijalnih problema ili tržišnog nedostatka	9
3.1.2.	Plan restrukturiranja i ponovna uspostava dugoročne održivosti	10
3.2.	Potreba za državnom intervencijom	11
3.3.	Primjerenost	11
3.3.1.	Potpore za sanaciju	11
3.3.2.	Potpore za restrukturiranje	12
3.4.	Učinak poticaja	12
3.5.	Razmjernost potpora/potpore ograničene na najmanju moguću razinu	12
3.5.1.	Potpore za sanaciju	12
3.5.2.	Potpore za restrukturiranje	12
3.6.	Negativni učinci	14
3.6.1.	Načelo jednokratne dodjele	14
3.6.2.	Mjere kojima se ograničava narušavanje tržišnog natjecanja	15
3.6.3.	Primatelji prethodno dodijeljenih nezakonitih potpora	17
3.6.4.	Posebni uvjeti povezani s odobravanjem potpora	18
3.7.	Transparentnost	18
4.	POTPORE ZA RESTRUKTURIRANJE U POTPOMOGNUTIM PODRUČJIMA	18
5.	POTPORA PRUŽATELJIMA USLUGA OD OPĆEG GOSPODARSKOG INTERESA KOJI SU U TEŠKOĆAMA ...	19

6.	PROGRAMI POTPORA ZA MANJE IZNOSE POTPORA I MANJE KORISNIKE	20
6.1.	Opći uvjeti	20
6.2.	Cilj od zajedničkog interesa	20
6.3.	Primjerenost	21
6.4.	Razmjernost potpora/potpore ograničene na najmanju moguću razinu	21
6.5.	Negativni učinci	21
6.6.	Privremene potpore za restrukturiranje	22
6.7.	Trajanje i evaluacija	22
7.	POSTUPCI	23
7.1.	Ubrzani postupak za potpore za sanaciju	23
7.2.	Postupci povezani s planovima restrukturiranja	23
7.2.1.	Provedba plana restrukturiranja	23
7.2.2.	Izmjene plana restrukturiranja	23
7.2.3.	Obveza obavještanja Komisije o potporama dodijeljenim korisniku tijekom restrukturiranja	24
8.	IZVJEŠĆIVANJE I NADZOR	24
9.	PRIMJERENE MJERE IZ ČLANKA 108. STAVKA 1. UFEU-a	24
10.	DATUM PRIMJENE I TRAJANJE	25

1. UVOD

1. Komisija u ovim smjernicama utvrđuje uvjete na temelju kojih se državne potpore za sanaciju i restrukturiranje nefinancijskih poduzetnika u teškoćama mogu smatrati spojivima s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora o funkcioniranju Europske unije.
2. Komisija je 1994. donijela svoje prve Smjernice o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje poduzeća u teškoćama ⁽¹⁾. Komisija je 1997. dodala posebna pravila za poljoprivredu ⁽²⁾. Izmijenjena verzija smjernica donesena je 1999. ⁽³⁾ Komisija je 2004. donijela nove smjernice ⁽⁴⁾, čije je razdoblje primjene najprije produljeno do 9. listopada 2012. ⁽⁵⁾, a zatim do njihova zamjenjivanja novim pravilima ⁽⁶⁾ u skladu s programom reformi utvrđenom u Komunikaciji Komisije od 8. svibnja 2012. o modernizaciji državnih potpora u EU-u ⁽⁷⁾.
3. U toj je Komunikaciji Komisija najavila tri cilja u pogledu modernizacije nadzora državnih potpora:
 - (a) poticanje održivog, pametnog i uključivog rasta na konkurentnom unutarnjem tržištu;
 - (b) usmjerenost provjera *ex-ante* koje provodi Komisija na slučajevima s najvećim utjecajem na unutarnje tržište, istodobno jačajući suradnju s državama članicama u provedbi propisa o državnim potporama;
 - (c) racionalizacija pravila i osiguranje bržeg donošenja odluka.
4. Komisija je osobito pozvala na zajednički pristup u reviziji različitih smjernica i okvira na temelju jačanja unutarnjeg tržišta, promicanja veće učinkovitosti u javnoj potrošnji na način da se državnim potporama bolje pridonosi ciljevima od zajedničkog interesa te da se pojača nadzor učinka poticaja, ograničavanja potpora na najmanju moguću razinu i izbjegavanja potencijalnih negativnih učinaka potpora na tržišno natjecanje i trgovinu.
5. Komisija je revidirala smjernice o sanaciji i restrukturiranju poduzeća u teškoćama na temelju iskustva koje je stekla u primjeni postojećih pravila i u skladu s prethodno navedenim zajedničkim pristupom. U toj se reviziji u obzir uzima strategija Europa 2020. koju je Komisija donijela ⁽⁸⁾ i činjenica da bi negativni učinci državnih potpora mogli nepovoljno djelovati na potrebu jačanja produktivnosti i rasta, očuvanja jednakih mogućnosti za poduzetnike i suzbijanja nacionalnog protekcionizma.
6. Potpore za sanaciju i restrukturiranje ubrajaju se među vrste državnih potpora kojima se najviše narušava tržišno natjecanje. Jasno je utvrđeno da uspješni sektori gospodarstva bilježe rast produktivnosti ne zbog toga što svim poduzetnicima prisutnim na tržištu raste produktivnost, već zato što učinkovitiji i tehnološki napredniji poduzetnici ostvaruju rast na štetu onih koji su manje učinkoviti ili koji imaju zastarjele proizvode. Izlaskom s tržišta manje učinkovitih poduzetnika omogućuje se rast njihovih učinkovitijih konkurenata te se sredstva vraćaju na tržište gdje se mogu primijeniti u produktivnije svrhe. Potporama za sanaciju i restrukturiranje može se znatno usporiti gospodarski rast u predmetnim sektorima zbog njihova utjecaja na taj proces.

⁽¹⁾ Smjernice Zajednice o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje poduzeća u teškoćama (SL C 368, 23.12.1994., str. 12.)

⁽²⁾ Smjernice Zajednice o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje poduzeća u teškoćama (SL C 283, 19.9.1997., str. 2.)

⁽³⁾ Smjernice Zajednice o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje poduzeća u teškoćama (SL C 288, 9.10.1999., str. 2.)

⁽⁴⁾ Smjernice Zajednice o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje poduzeća u teškoćama (SL C 244, 1.10.2004., str. 2.)

⁽⁵⁾ Komunikacija Komisije o produljenju primjene Smjernica Zajednice o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje poduzeća u teškoćama (SL C 156, 9.7.2009., str. 3.)

⁽⁶⁾ Komunikacija Komisije o produljenju primjene Smjernica Zajednice o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje poduzeća u teškoćama od 1. listopada 2004. (SL C 296, 2.10.2012., str. 3.)

⁽⁷⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o modernizaciji državnih potpora u EU-u (SAM), COM(2012) 209 završna verzija.

⁽⁸⁾ Komunikacija Komisije: EUROPA 2020. – strategija za pametan, održiv i uključiv rast, COM(2010) 2020 završna verzija.

7. Ako su dijelovi posrnulog poduzetnika i dalje u osnovi održivi, poduzetnik može provesti restrukturiranje koje dovodi do njegova napuštanja određenih djelatnosti koje strukturno uzrokuju gubitke i koje omogućava da se preostale djelatnosti reorganiziraju na osnovi kojom se osiguravaju razumni izgledi za dugoročnu održivost. Takvo bi restrukturiranje u pravilu trebalo biti moguće bez državnih potpora, na temelju sporazuma s vjerovnicima, postupaka nesolventnosti ili postupaka reorganizacije. Moderno zakonodavstvo o nesolventnosti trebalo bi omogućiti opstanak zdravih poduzeća, zadržavanje radnih mjesta te omogućiti dobavljačima da zadrže svoje kupce, a vlasnicima da zadrže vrijednost u održivim poduzećima⁽⁹⁾. Postupkom nesolventnosti održivi poduzetnik mogao bi se vratiti i na tržište tako da ga kupi treća strana kao poduzeće koje i dalje posluje ili da kupi njegova različita proizvodna sredstva.
8. Iz toga proizlazi da bi poduzetnici mogli zatražiti državne potpore samo ako su iscrpili sve tržišne mogućnosti i ako su takve potpore potrebne kako bi se ostvario jasno definiran cilj od zajedničkog interesa. Poduzetnici bi trebali moći primiti potpore u skladu s ovim smjernicama samo jednom u razdoblju od deset godina (načelo jednokratne dodjele).
9. Dodatnu zabrinutost uzrokuje moralni hazard koji stvaraju državne potpore. Poduzetnici koji očekuju da bi mogli biti spašeni kada se nađu u teškoćama mogu se upustiti u pretjerano rizične i neodržive poslovne strategije. Osim toga, izgledi da će određeni poduzetnik dobiti potporu za sanaciju i restrukturiranje mogu umjetno smanjiti njegov trošak kapitala, čime mu se omogućuje stjecanje nepravedne konkurentne prednosti na tržištu.
10. Državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama unutarnje tržište može se narušiti i prebacivanjem nepravednog dijela tereta strukturnih prilagodbi i povezanih socijalnih i gospodarskih problema na druge države članice. To je samo po sebi nepoželjno i moglo bi među državama članicama pokrenuti nepotrebnu utrku za subvencijama. Takve bi potpore mogle dovesti i do stvaranja ulaznih prepreka i narušavanja poticaja za prekogranične djelatnosti, što je suprotno ciljevima unutarnjeg tržišta.
11. Stoga je potrebno osigurati da se potpore dodjeljuju samo pod uvjetima kojima se ublažavaju njihovi potencijalni štetni učinci i promiče učinkovitost javne potrošnje. U pogledu potpora za restrukturiranje, zahtjevi za ponovnu uspostavu održivosti, vlastiti doprinos i mjere kojima se ograničava narušavanje tržišnog natjecanja dokazali su svoju vrijednost u pogledu ublažavanja potencijalnih štetnih učinaka takvih potpora. Ti se zahtjevi i dalje primjenjuju u okviru ovih smjernica, prilagođeni po potrebi kako bi se u obzir uzelo nedavno stečeno Komisijino iskustvo. Pojam raspodjele tereta uveden je, među ostalim, kako bi se bolje riješio problem moralnog hazarda. U slučaju potpora za sanaciju i privremene potpore za restrukturiranje, potencijalni štetni učinci ublažavaju se ograničenjem trajanja i vrste potpora.
12. Ako je potpora u obliku pomoći za likvidnost za koju je ograničen iznos i trajanje, njezini potencijalni štetni učinci znatno su ublaženi, čime se omogućuje da bude odobrena po manje strogim uvjetima. Iako bi se takva potpora načelno mogla upotrijebiti za doprinos cijelom postupku restrukturiranja, ograničenje trajanja potpore za sanaciju na šest mjeseci znači da se to događa rijetko; umjesto toga, nakon potpore za sanaciju u pravilu se dodjeljuje potpora za restrukturiranje.
13. Kako bi se potaknula primjena vrsta potpora kojima se u manjoj mjeri narušava tržišno natjecanje, u ovim se smjernicama uvodi novi koncept „privremene potpore za restrukturiranje”. Kao i potpora za sanaciju, privremena potpora za restrukturiranje može biti samo u obliku pomoći za likvidnost za koju su ograničeni iznos i trajanje. Međutim, kako bi se omogućilo da se njome podupre cijeli proces restrukturiranja, najduže trajanje privremene potpore za restrukturiranja iznosi 18 mjeseci. Privremena potpora za restrukturiranje može se dodijeliti samo malim i srednjim poduzećima⁽¹⁰⁾ i manjim poduzetnicima u državnom vlasništvu⁽¹¹⁾, koja se u pogledu pristupa likvidnosti suočavaju s većim izazovima nego veliki poduzetnici.

⁽⁹⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru: Novi europski pristup neuspjehu poslovanja i nesolventnosti, COM(2012) 742 završna verzija. Vidjeti Preporuku o novom pristupu neuspjehu poslovanja i nesolventnosti od 12. ožujka 2014., C(2014) 1500 završna verzija, a posebno uvodnu izjavu 12.

⁽¹⁰⁾ Za potrebe ovih smjernica izrazi „MSP”, „malo poduzeće” i „srednje poduzeće” imaju značenja koja su utvrđena u Preporuci Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiciji mikro, malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003., str. 36.), a „veliki poduzetnik” znači svaki poduzetnik koji nije MSP.

⁽¹¹⁾ Za potrebe ovih smjernica, a radi izbjegavanja diskriminacije među poduzetnicima u javnom i privatnom vlasništvu, „manji poduzetnici u državnom vlasništvu” gospodarske su jedinice neovisne u odlučivanju, koje bi se mogle smatrati malim ili srednjim poduzećima u skladu s Preporukom 2003/361/EZ da 25 % ili više kapitala ili glasačkih prava izravno ili neizravno ne kontrolira, zajedno ili pojedinačno, jedno javno tijelo ili više njih.

14. Ako je potpora pružateljima usluga od općeg gospodarskog interesa koji su u teškoćama obuhvaćena ovim smjernicama, ocjena bi se trebala obaviti u skladu sa standardnim načelima smjernica. No posebna primjena tih načela trebala bi se po potrebi prilagoditi kako bi se u obzir uzela posebna priroda usluga od općeg gospodarskog interesa, a posebno potreba da se osigura kontinuitet pružanja usluga u skladu s člankom 106. stavkom 2. Ugovora.
15. Komisijinim akcijskim planom za konkurentnu i održivu industriju čelika u Europi ⁽¹²⁾ („Akcijski plan za čelik”) utvrđuje se niz mjera u cilju promicanja jakog i konkurentnog sektora čelika. Akcijskim planom za čelik utvrđuju se i područja u kojima je poduzetnicima u sektoru čelika dostupna državna potpora u skladu s pravilima o državnim potporama. Međutim, državne potpore za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u sektoru čelika nisu opravdane zbog trenutanih uvjeta prekomjerne proizvodnje na europskim i svjetskim tržištima ⁽¹³⁾. Sektor čelika trebalo bi stoga isključiti iz područja primjene ovih smjernica.
16. Odlukom Vijeća 2010/787/EU ⁽¹⁴⁾ utvrđuju se uvjeti na temelju kojih se potpore za poslovanje, socijalne potpore i potpore za zaštitu okoliša mogu dodjeljivati nekonkurentnim proizvođačima u sektoru ugljena do 2027. ⁽¹⁵⁾ Važeća pravila EU-a temelje se na prethodnim pravilima svojstvenima za taj sektor, koja su se primjenjivala od 2002. do 2010. ⁽¹⁶⁾ i od 1993. do 2002. ⁽¹⁷⁾, a kojima je omogućeno restrukturiranje nekonkurentnih poduzetnika aktivnih u sektoru ugljena. Zbog svega navedenoga, a i uzimajući u obzir stalnu potrebu osiguravanja potpore strukturnoj prilagodbi proizvodnje ugljena u Uniji, sadašnja su pravila stroža od prethodnih i zahtijevaju trajni prekid proizvodnje i prodaje u području proizvodnje ugljena kojoj je dodijeljena potpora te konačno zatvaranje nekonkurentnih jedinica najkasnije do 31. prosinca 2018. Primjenjujući ta pravila, nekoliko država članica donijelo je i provodi planove kojima je cilj konačno zatvaranje rudnika ugljena u teškoćama kojima upravljaju poduzetnici iz ovog sektora ⁽¹⁸⁾. Sektor ugljena trebalo bi stoga isključiti iz područja primjene ovih smjernica.
17. Iskustvo Komisije u pogledu sanacije i restrukturiranja financijskih institucija tijekom financijske i gospodarske krize pokazalo je da posebna pravila primjenjiva na financijski sektor mogu imati povoljne učinke s obzirom na posebne značajke financijskih institucija i financijskih tržišta. Ove se smjernice stoga ne primjenjuju na poduzetnike obuhvaćene posebnim pravilima za financijski sektor.

2. PODRUČJE PRIMJENE SMJERNICA

2.1. Područje primjene po sektorima

18. Komisija ove smjernice primjenjuje na potpore svim poduzetnicima u teškoćama, osim onima koji posluju u sektoru ugljena ⁽¹⁹⁾ ili čelika ⁽²⁰⁾ i onima obuhvaćenima posebnim pravilima za financijske institucije ⁽²¹⁾, ne dovodeći u pitanje posebna pravila koja se odnose na poduzetnike u teškoćama u određenom sektoru ⁽²²⁾. Komisija ove smjernice primjenjuje na sektor ribarstva i akvakulture, pod uvjetom sukladnosti s posebnim pravilima utvrđenima Smjernicama za ispitivanje državnih potpora za ribarstvo i akvakulturu ⁽²³⁾, i na poljoprivredni sektor, uključujući i sektor primarne poljoprivredne proizvodnje ⁽²⁴⁾.

⁽¹²⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Akcijski plan za konkurentnu i održivu industriju čelika u Europi, COM(2013) 407.

⁽¹³⁾ Akcijski plan za čelik, str. 3.

⁽¹⁴⁾ Odluka Vijeća 2010/787/EU od 10. prosinca 2010. o državnim potporama za zatvaranje nekonkurentnih rudnika ugljena (SL L 336, 21.12.2010., str. 24.).

⁽¹⁵⁾ SL L 336, 21.12.2010., str. 24.

⁽¹⁶⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 1407/2002 od 23. srpnja 2002. o državnim potporama industriji ugljena (SL L 205, 2.8.2002., str. 1.).

⁽¹⁷⁾ Odluka Komisije br. 362/93/EZUČ od 28. prosinca 1993. o uspostavi pravila Zajednice o državnim potporama industriji ugljena (SL L 329, 30.12.1993., str. 12.).

⁽¹⁸⁾ Vidjeti odluke Komisije u predmetima N 175/2010 – Slovenija, SA.33013 – Poljska, N 708/2007 – Njemačka, SA.33033 – Rumunjska i SA.33861 – Mađarska.

⁽¹⁹⁾ Kako je utvrđeno u Odluci 2010/787/EU.

⁽²⁰⁾ Kako je utvrđeno u Prilogu IV. Komunikaciji Komisije: Smjernice za regionalne državne potpore za razdoblje 2014. – 2020. (SL C 209, 23.7.2013., str. 1.).

⁽²¹⁾ Komunikacija Komisije o primjeni pravila o državnim potporama za poticajne mjere u korist banaka u kontekstu financijske krize počevši od 1. kolovoza 2013. („Komunikacija o bankarstvu”) (SL C 216, 30.7.2013., str. 1.).

⁽²²⁾ Posebna pravila takve prirode važeća su i za sektor željezničkog teretnog prijevoza – vidjeti Smjernice Zajednice o državnim potporama za poduzetnike u željezničkom sektoru (SL C 184, 22.7.2008., str. 13.)

⁽²³⁾ Smjernice za ispitivanje državnih potpora za ribarstvo i akvakulturu (SL C 84, 3.4.2008., str. 10.).

⁽²⁴⁾ Za potrebe ovih smjernica „primarna poljoprivredna proizvodnja” znači proizvodnja proizvoda iz tla ili stočarstva navedenih u Prilogu I. Ugovoru, bez obavljanja dodatnih radnji kojima bi se promijenila priroda tih proizvoda.

2.2. Materijalno područje primjene: značenje „poduzetnika u teškoćama”

19. Država članica koja predlaže dodjelu potpore nekom poduzetniku u skladu s ovim smjernicama mora dokazati na temelju objektivnih kriterija da je dotični poduzetnik u teškoćama u smislu ovog odjeljka, podliježući posebnim odredbama o potporama za sanaciju i privremenim potporama za restrukturiranje iz točke 29.
20. Za potrebe ovih smjernica smatra se da je poduzetnik u teškoćama ako je bez državne intervencije gotovo siguran prestanak njegova poslovanja u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju. Stoga se smatra da je poduzetnik u teškoćama ako je ispunjen najmanje jedan od sljedećih uvjeta:
- (a) U slučaju društva s ograničenom odgovornošću ⁽²⁵⁾ ako je više od polovice njegova upisanog temeljnog kapitala ⁽²⁶⁾ izgubljeno zbog prenesenih gubitaka. To se događa kada se odbijanjem prenesenih gubitaka od pričuva (i svih drugih elemenata koji se općenito smatraju dijelom vlastitog kapitala društva) dobije negativan kumulativni iznos koji premašuje polovicu upisanog vlasničkog kapitala.
 - (b) U slučaju društva u kojem najmanje nekoliko članova snosi neograničenu odgovornost za dug društva ⁽²⁷⁾: ako je više od polovice njegova kapitala navedenog u financijskom izvještaju društva izgubljeno zbog prenesenih gubitaka.
 - (c) Ako se nad poduzetnikom provodi cjelokupni postupak nesolventnosti ili on ispunjava kriterije u skladu s nacionalnim pravom da se nad njim provede cjelokupni postupak nesolventnosti na zahtjev vjerovnika.
 - (d) U slučaju poduzetnika koji nije MSP ako je tijekom posljednje dvije godine:
 - i. omjer knjigovodstvenog duga i kapitala poduzetnika bio veći od 7,5 i
 - ii. EBITDA koeficijent pokriva kamata poduzetnika bio niži od 1,0.
21. Novoosnovani poduzetnik ne može dobiti potporu na temelju ovih smjernica čak i ako je njegov početni financijski položaj nesiguran. To je, primjerice, slučaj ako je novi poduzetnik nastao likvidacijom prethodnog poduzetnika ili je samo preuzeo imovinu tog poduzetnika. Poduzetnik se u načelu smatra novoosnovanim tijekom prve tri godine od početka poslovanja u relevantnom području djelatnosti. Tek po završetku tog razdoblja poduzetnik može primiti potporu na temelju ovih smjernica uz sljedeće uvjete:
- (a) u smislu ovih smjernica smatra se da je poduzetnik u teškoćama i
 - (b) nije dio veće poslovne grupe ⁽²⁸⁾, osim na temelju uvjeta utvrđenih u točki 22.
22. Trgovačko društvo koje pripada većoj poslovnoj grupi ili ga je ona preuzela ne može u pravilu dobiti potporu na temelju ovih smjernica, osim ako se može dokazati da su teškoće društva unutarnje naravi i nisu rezultat arbitrarnog prijenosa troškova unutar grupe, te da su teškoće preteške da bi ih grupa mogla sama riješiti. Ako trgovačko društvo u teškoćama osnuje društvo kći, smatra se da društvo kći i društvo koje ga kontrolira zajedno čine grupu te mogu primiti državnu potporu na temelju uvjeta iz ove točke.

⁽²⁵⁾ To se osobito odnosi na vrste društava navedene u Prilogu I. Direktivi 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i vezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ (SL L 182, 29.6.2013., str. 19.)

⁽²⁶⁾ „Vlasnički kapital” obuhvaća, prema potrebi, sve premije na emitirane dionice;

⁽²⁷⁾ To se osobito odnosi na vrste društava navedene Prilogu II. Direktivi 2013/34/EU.

⁽²⁸⁾ Radi utvrđivanja je li društvo neovisno ili je dio grupe, u obzir se uzimaju kriteriji utvrđeni u Prilogu I. Preporuci 2003/361/EZ.

23. Budući da je ugrožen njegov opstanak, poduzetnik u teškoćama ne može se smatrati odgovarajućim sredstvom promicanja drugih ciljeva javne politike sve dok se ne osigura njegova održivost. Stoga Komisija smatra da se potporama poduzetnicima u teškoćama može pridonijeti razvoju gospodarskih djelatnosti bez štetnog utjecaja na trgovinu u mjeri u kojoj je to suprotno zajedničkom interesu samo ako su ispunjeni uvjeti iz ovih smjernica, čak i ako se takve potpore dodjeljuju u skladu s već prije odobrenim programom.
24. Stoga se u određenim uredbama i komunikacijama u području državnih potpora i drugim područjima zabranjuje dodjela potpora poduzetnicima u teškoćama. Za potrebe tih uredbama i komunikacija, osim ako je u njima drugačije utvrđeno:
- (a) smatra se da „poduzetnik u teškoćama” ili „poduzeće u teškoćama” znači poduzetnik u teškoćama u smislu točke 20. ovih smjernica i
- (b) ne smatra se da je MSP koji postoji manje od tri godine u teškoćama osim ako ispunjava uvjete utvrđene u točki 20. podtočki (c).

2.3. **Potpore za sanaciju, potpore za restrukturiranje i privremene potpore za restrukturiranje**

25. Ove se smjernice odnose na tri vrste potpora: potpore za sanaciju, potpore za restrukturiranje i privremene potpore za restrukturiranje.
26. Potpora za sanaciju je po naravi hitna i privremena. Njezin je primarni cilj osigurati opstanak posrnulog poduzetnika u kratkoročnom razdoblju dok se ne izradi plan restrukturiranja ili likvidacije. Temeljno je načelo da se potporom za sanaciju omogući privremena potpora poduzetniku suočenom s ozbiljnim pogoršanjem financijske situacije, što uključuje ozbiljnu krizu likvidnosti ili tehničku insolventnost. Takva privremena potpora trebala bi mu osigurati vrijeme potrebno za analizu okolnosti koje su dovele do teškoća i vrijeme potrebno za razvoj primjerenog plana oporavka.
27. Potpora za restrukturiranje često uključuje trajnu pomoć te se njome mora uspostaviti dugoročna održivost korisnika na temelju izvedivog, koherentnog i dalekosežnog plana restrukturiranja, omogućujući istodobno adekvatni vlastiti doprinos i raspodjelu tereta i ograničavajući potencijalno narušavanje tržišnog natjecanja.
28. Privremena je potpora za restrukturiranje pomoć za likvidnost namijenjena da se njome pruži potpora restrukturiranju poduzetnika uspostavom uvjeta koji su korisniku potrebni da bi mogao osmisliti i provesti odgovarajuće mjere za ponovnu uspostavu dugoročne održivosti. Privremena potpora za restrukturiranje može se dodjeljivati samo MSP-ovima i manjim poduzetnicima u državnom vlasništvu.
29. Odstupajući od točke 19., potpora za sanaciju kao i privremena potpora za restrukturiranje u slučaju MSP-ova i malih poduzetnika u državnom vlasništvu, može se dodijeliti i poduzetnicima koji nisu u teškoćama u smislu točke 20., ali koji se zbog iznimnih i nepredvidivih okolnosti suočavaju s ozbiljnom potrebom za likvidnošću.

2.4. **Potpore za financiranje socijalnih troškova restrukturiranja**

30. Restrukturiranje u pravilu podrazumijeva smanjivanje ili napuštanje djelatnosti pogođene teškoćama. Neovisno o smanjivanju kapaciteta koja se mogu zahtijevati za dobivanje potpore, smanjivanje djelatnosti često je potrebno radi racionalizacije i učinkovitosti. Takve mjere u pravilu uzrokuju smanjenje radne snage korisnika, neovisno o osnovnim uzrocima.
31. Radno zakonodavstvo država članica može uključivati opće sustave socijalnog osiguranja na temelju kojih se višku radnika izravno isplaćuju određene naknade. Takvi se sustavi ne smatraju državnim potporama u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora.

32. Osim naknada za socijalno osiguranje za radnike općim sustavima socijalnog osiguranja često se predviđa da državna tijela financiraju troškove naknada koje poduzetnik dodjeljuje višku radnika i koje su izvan njegovih zakonskih ili ugovornih obveza. Ako su takvi sustavi bez sektorskih ograničenja općenito dostupni svim radnicima koji ispunjuju prethodno utvrđene uvjete koji se automatski primjenjuju, ne smatra se da ti sustavi uključuju potpore na temelju članka 107. stavka 1. za poduzetnike koji provode restrukturiranje. S druge strane, ako se sustavi upotrebljavaju za potporu restrukturiranju u određenim industrijama, oni mogu uključivati potpore zbog selektivnog načina na koji se upotrebljavaju ⁽²⁹⁾.
33. Obveze koje poduzetnik ima na temelju radnog zakonodavstva ili kolektivnih ugovora sa sindikatima o osiguravanju određenih naknada za višak radnika, kao što su otpremnine ili mjere povećanja njihove zapošljivosti, dio su uobičajenih troškova poslovanja koje poduzetnik mora pokriti vlastitim sredstvima. Zbog toga se svaki doprinos države za te troškove smatra potporom. To se primjenjuje neovisno o tome izvršavaju li se plaćanja izravno poduzetniku ili zaposlenicima preko državne agencije.
34. Komisija nema *a priori* primjedbi na takvu potporu ako se dodjeljuje poduzetniku u teškoćama jer se time ostvaruje gospodarska korist koja je izvan interesa dotičnog poduzetnika, čime se omogućuju strukturalne promjene i smanjuju problemi.
35. Osim što se njome osigurava izravna financijska potpora, takva se potpora u načelu dodjeljuje u vezi s određenim programom restrukturiranja u pogledu osposobljavanja, savjetovanja i praktične pomoći pri pronalaženju drugog posla, pomoći prilikom premještanja te profesionalne izobrazbe i pomoći radnicima koji žele pokrenuti novi posao. Budući da je cilj takvih mjera kojima se povećava zapošljivost viška radnika smanjivanje socijalnih problema, Komisija sustavno ima pozitivan stav prema takvim potporama ako se dodjeljuju poduzetnicima u teškoćama.

3. SPOJIVOST S UNUTARNJIM TRŽIŠTEM

36. Okolnosti u kojima se državna potpora može odobriti jer je spojiva s unutarnjim tržištem utvrđeni su u članku 107. stavcima 2. i 3. Ugovora. Na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) Komisija je ovlaštena odobriti „potpore za olakšavanje razvoja određenih gospodarskih djelatnosti [...] ako takve potpore ne utječu negativno na trgovinske uvjete u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno zajedničkom interesu”. To bi osobito mogao biti slučaj ako je potpora potrebna za uklanjanje razlika uzrokovanih tržišnim nedostacima ili za osiguranje gospodarske i socijalne kohezije.
37. Mjere potpore u korist velikih poduzetnika moraju se pojedinačno prijaviti Komisiji. U određenim uvjetima Komisija može MSP-ovima i manjim poduzetnicima u državnom vlasništvu odobriti programe s manjim iznosima potpora: ti su uvjeti utvrđeni u poglavlju 6. ⁽³⁰⁾.
38. Pri ocjeni može li se prijavljena potpora smatrati spojivom s unutarnjim tržištem, Komisija razmatra je li ispunjen svaki od sljedećih uvjeta:
- (a) doprinos jasno definiranom cilju od zajedničkog interesa: mjera državne potpore mora težiti cilju od zajedničkog interesa u skladu s člankom 107. stavkom 3. Ugovora (odjeljak 3.1.).
- (b) potreba za državnom intervencijom: mjera državne potpore mora biti namijenjena situaciji u kojoj potpora može pridonijeti znatnom poboljšanju koje tržište ne može samo ostvariti, primjerice otklanjanjem tržišnog nedostatka ili rješavanjem problema u pogledu kapitala ili kohezije (odjeljak 3.2.).

⁽²⁹⁾ U presudi u predmetu C-241/94 *Francuska/Komisija* [1996] *Recueil* I-4551, (Kimberly Clark Sopalin), Sud je potvrdio da su zbog sustava financiranja na diskrecijskoj osnovi koji primjenjuju francuska nadležna tijela, u okviru Nacionalnog fonda za zapošljavanje, određeni poduzetnici mogli biti u povoljnijem položaju u odnosu na druge te je zbog toga riječ o potpori u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora. Presuda Suda nije dovela u pitanje zaključak Komisije da je potpora bila spojiva s unutarnjim tržištem.

⁽³⁰⁾ Kako bi se izbjegla svaka sumnja, time se države članice ne sprječavaju da pojedinačno prijave potpore dodijeljene MSP-ovima i manjim poduzetnicima u državnom vlasništvu. U takvim slučajevima Komisija ocjenjuje potpore na temelju načela utvrđenih u ovim smjernicama.

- (c) primjerenost mjera potpore: mjera potpore ne smatra se spojivom ako se nekom drugom mjerom, kojom se u manjoj mjeri narušava tržišno natjecanje, omogućava ostvarenje istog cilja (odjeljak 3.3.).
- (d) učinak poticaja: mora se dokazati da bi se bez potpore restrukturiranje, prodaja ili likvidacija korisnika provela na način kojim se ne bi ostvario cilj od zajedničkog interesa (odjeljak 3.4.).
- (e) razmjernost potpora (potpore ograničene na najmanju moguću razinu): potpora ne smije premašiti najmanji iznos potreban za ostvarenje cilja od zajedničkog interesa (odjeljak 3.5.).
- (f) izbjegavanje neopravdanih negativnih učinaka na tržišno natjecanje i trgovinu među državama članicama: negativni učinci potpore moraju biti dovoljno ograničeni kako bi ukupna bilanca mjere bila pozitivna (odjeljak 3.6.).
- (g) transparentnost potpora: države članice, Komisija, gospodarski subjekti i javnost moraju imati jednostavan pristup svim relevantnim aktima i važnim informacijama o dodijeljenim potporama (odjeljak 3.7.).
39. Ako nije ispunjen najmanje jedan od prethodno navedenih kriterija, smatra se da potpora nije spojiva s unutarnjim tržištem.
40. Ukupna bilanca određenih kategorija programa može podlijegati i zahtjevu *ex post* evaluacija, kako je opisano u točkama 118., 119. i 120. ovih smjernica.
41. Osim toga, ako mjera potpore ili njezini uvjeti (uključujući način financiranja ako je on sastavni dio mjere) podrazumijevaju neizbježnu povredu prava EU-a, potpora se ne može proglasiti spojivom s unutarnjim tržištem⁽³¹⁾.
42. U ovom poglavlju Komisija utvrđuje uvjete na temelju kojih se ocjenjuje svaki kriterij iz točke 38.
- 3.1. **Doprinos cilju od zajedničkog interesa**
43. S obzirom na važnost izlaska s tržišta za proces rasta produktivnosti, samo sprečavanje izlaska poduzetnika s tržišta nije dovoljno opravdanje za dodjelu potpore. Trebalo bi osigurati jasne dokaze da se potporom nastoji ostvariti cilj od zajedničkog interesa, tako da joj je cilj sprječavanje socijalnih problema ili rješavanje tržišnog nedostatka (odjeljak 3.1.1.) ponovnom uspostavom dugoročne održivosti poduzetnika (odjeljak 3.1.2.).
- 3.1.1. *Dokazivanje socijalnih problema ili tržišnog nedostatka*
44. Države članice moraju dokazati da bi se neuspjehom korisnika vjerojatno uzrokovali ozbiljni socijalni problemi ili ozbiljan tržišni nedostatak, osobito uz sljedeće dokaze:
- (a) stopa nezaposlenosti u dotičnoj regiji/regijama (na razini NUTS II.):
- i. veća je od prosjeka EU-a, postojana i popraćena teškoćama u otvaranju novih radnih mjesta u dotičnoj regiji/regijama ili
- ii. veća je od nacionalnog prosjeka, postojana i popraćena teškoćama u otvaranju novih radnih mjesta u dotičnoj regiji/regijama;
- (b) postoji rizik od prekida pružanja važne usluge koju je teško zamijeniti i koju bi bilo koji konkurent teško mogao osigurati umjesto korisnika (npr. nacionalni pružatelj infrastrukture);
- (c) izlazak s tržišta poduzetnika koji ima važnu sustavnu ulogu u određenoj regiji ili sektoru imao bi potencijalne negativne posljedice (primjerice, dobavljač važnih inputa);

⁽³¹⁾ Vidjeti primjerice predmet C-156/98 *Njemačka/Komisija* [2000] *Recueil* I-6857, točka 78. i predmet C-333/07 *Régie Networks/Rhone Alpes Bourgogne* [2008] *Recueil* I-10807, točke 94. – 116.

- (d) postoji rizik od prekida kontinuiteta pružanja usluga od općeg gospodarskog interesa;
- (e) neuspjeh ili negativni poticaji kreditnih tržišta doveli bi do stečaja inače održivog poduzetnika;
- (f) izlazak s tržišta dotičnog poduzetnika doveo bi do nepovratnog gubitka važnog tehničkog znanja odnosno stručnosti ili
- (g) pojavile bi se slične situacije s ozbiljnim problemima za koje predmetna država članica pruži valjane dokaze.

3.1.2. Plan restrukturiranja i ponovna uspostava dugoročne održivosti

- 45. Potpore za restrukturiranje u smislu ovih smjernica ne mogu biti ograničene na financijske potpore koje su namijenjene ispravljanju ranijih gubitaka a da se pritom ne rješavaju uzroci tih gubitaka. Stoga u slučaju potpora za restrukturiranje Komisija zahtijeva da predmetna država članica dostavi izvediv, koherentan i dalekosežan plan restrukturiranja za ponovnu uspostavu dugoročne održivosti korisnika⁽³²⁾. Restrukturiranje može uključivati jednu od sljedećih značajki ili više njih: reorganizacija i racionalizacija djelatnosti korisnika na učinkovitijoj osnovi, što obično uključuje napuštanje djelatnosti koje uzrokuju gubitke, restrukturiranje postojećih djelatnosti koje ponovno mogu postati konkurentne te, po mogućnosti, diversifikaciju u smjeru novih i održivih djelatnosti. To u pravilu uključuje i financijsko restrukturiranje u obliku dokapitalizacije za koju sredstva osiguravaju novi ili postojeći dioničari i smanjenje duga što osiguravaju postojeći vjerovnici.
- 46. Dodjela potpore mora se stoga uvjetovati provedbom plana restrukturiranja koji Komisija mora odobriti u svim slučajevima *ad hoc* potpore.
- 47. Planom restrukturiranja mora se ponovno uspostaviti dugoročna održivost korisnika u razumnom roku i na temelju realnih pretpostavki o budućim uvjetima poslovanja koji bi trebali isključivati svaku daljnju državnu potporu koja nije obuhvaćena planom restrukturiranja. Razdoblje provedbe restrukturiranja trebalo bi biti što kraće. Plan restrukturiranja mora se sa svim relevantnim pojedinostima dostaviti Komisiji te mora osobito sadržavati podatke navedene u ovom odjeljku (3.1.2.).
- 48. U planu restrukturiranja moraju se opisati uzroci teškoća korisnika i njegove slabosti te navesti kako će se predloženim mjerama restrukturiranja ukloniti temeljni problemi korisnika.
- 49. Plan restrukturiranja mora sadržavati podatke o poslovnom modelu korisnika te se u njemu mora objasniti kako će se njime pridonijeti dugoročnoj održivosti korisnika. To bi osobito trebalo uključivati podatke o organizacijskoj strukturi korisnika, financiranju, korporacijskom upravljanju i svim ostalim relevantnim aspektima. U planu restrukturiranja trebalo bi se ocijeniti jesu li se teškoće korisnika mogle izbjeći odgovarajućom i pravovremenom reakcijom uprave te bi se u tom slučaju trebalo dokazati da su uvedene odgovarajuće promjene u upravljanju. Ako teškoće korisnika proizlaze iz nedostataka njegova modela poslovanja ili sustava korporacijskog upravljanja, zahtijevaju se odgovarajuće promjene.
- 50. Očekivani rezultati planiranog restrukturiranja trebali bi se prikazati u obliku osnovnog scenarija kao i u obliku pesimističnog (najgoreg) scenarija. Za te potrebe u planu restrukturiranja trebalo bi se, među ostalim, uzeti u obzir trenutačno stanje i buduće mogućnosti ponude i potražnje na relevantnom proizvodnom tržištu te glavne čimbenike troškova industrije, prikazujući pretpostavke osnovnog i najgoreg scenarija kao i posebne slabosti i prednosti korisnika. Pretpostavke bi se trebale usporediti s odgovarajućim sektorskim mjerilima te bi ih, po potrebi, trebalo prilagoditi kako bi bile usklađene s okolnostima svojstvenima određenoj državi i sektoru. Korisnik bi trebao provesti tržišnu anketu i analizu osjetljivosti kojima bi se utvrdili pokretački parametri rezultata korisnika i glavni čimbenici predviđenih rizika.

⁽³²⁾ Indikativni model plana restrukturiranja utvrđen je u Prilogu II.

51. Ponovna uspostava održivosti korisnika trebala bi se prvenstveno temeljiti na unutarnjim mjerama, što bi osobito podrazumijevalo napuštanje djelatnosti koje bi i dalje u srednjoročnom razdoblju uzrokovale strukturne gubitke. Ponovna uspostava održivosti ne smije ovisiti o optimističkim pretpostavkama o vanjskim čimbenicima kao što su promjenjivost cijena, potražnja ili ponuda rijetkih resursa niti se smije povezivati s boljim uspjehom korisnika u odnosu na tržište i njegove konkurente odnosno s uvođenjem ili razvojem novih djelatnosti u kojima korisnik nema stečeno iskustvo ili dokazane rezultate (osim ako je to opravdano i potrebno zbog diversifikacije i održivosti).
52. Dugoročna održivost ostvaruje se ako poduzetnik može osigurati odgovarajući predviđeni povrat kapitala nakon što je pokrio sve svoje troškove uključujući amortizaciju i financijske troškove. Restrukturirani poduzetnik trebao bi moći samostalno sudjelovati u tržišnom natjecanju.

3.2. Potreba za državnom intervencijom

53. Države članice koje namjeravaju dodijeliti potporu za restrukturiranje moraju dostaviti usporedbu s vjerodostojnim alternativnim scenarijem koji ne uključuje državnu potporu, dokazujući na koji se način relevantan cilj ili ciljevi iz odjeljka 3.1.1. ne bi ostvarili ili bi se ostvarili u manjoj mjeri u slučaju tog alternativnog scenarija. Takvi scenariji mogu primjerice uključivati reorganizaciju dugova, prodaju imovine, prikupljanje privatnog kapitala, prodaju konkurentima ili razdvajanje, a u svakom slučaju to bi se provelo postupkom nesolventnosti, postupkom reorganizacije ili na neki drugi način.

3.3. Primjerenost

54. Države članice trebale bi osigurati da se potpora dodjeljuje na način da se omogući ostvarenje cilja na način kojim se u najmanjoj mjeri narušava tržišno natjecanje. U slučaju poduzetnika u teškoćama to se može postići tako da se osigura da je vrsta dodijeljene potpore primjerena za rješavanje teškoća korisnika i da se propisno financijski nadoknađuje. U ovom se odjeljku utvrđuju zahtjevi koji se moraju ispuniti kako bi se dokazalo da je mjera potpore primjerena.

3.3.1. Potpore za sanaciju

55. Kako bi Komisija odobrila potporu za sanaciju, njome se moraju ispuniti sljedeći uvjeti:

- (a) mora se sastojati od privremene potpore za likvidnost u obliku jamstva za kredit ili kredita;
- (b) Financijski troškovi kredita ili u slučaju jamstva za kredit ukupni financijski troškovi kredita osiguranog jamstvom, uključujući kamatnu stopu kredita i jamstvenu premiju, moraju biti u skladu s točkom 56.;
- (c) osim ako je drugačije utvrđeno u dolje navedenoj točki (d), svaki se kredit mora otplatiti, a jamstvo mora prestati vrijediti najkasnije šest mjeseci nakon isplate prvog obroka korisniku;
- (d) države članice moraju se obvezati da će Komisiji, najkasnije šest mjeseci nakon odobravanja mjere potpore za sanaciju ili u slučaju potpore koja nije prijavljena najkasnije šest mjeseci nakon isplate prvog obroka korisniku, dostaviti:
 - i. dokaz da je kredit u cijelosti otplaćen i/ili da je jamstvo isteklo; ili
 - ii. pod uvjetom da se korisnik smatra poduzetnikom u teškoćama (a ne da se samo suočava s ozbiljnom potrebom za likvidnošću na temelju uvjeta predviđenih u točki 29.), plan restrukturiranja kako je utvrđen u odjeljku 3.1.2.; nakon što se dostavi plan restrukturiranja, odobrenje potpore za sanaciju automatski se produljuje sve dok Komisija ne donese konačnu odluku o planu restrukturiranja, osim ako Komisija odluči da je takvo produljenje neopravdano ili da bi trebalo biti ograničeno vremenski ili u području primjene; jednom kad se utvrdi i počne provoditi plan restrukturiranja za koji je zatražena potpora, sve daljnje potpore smatraju se potporama za restrukturiranje ili
 - iii. plan likvidacije u kojem se detaljno opisuju koraci koji vode do likvidacije korisnika u razumnom vremenskom roku bez dodatne potpore.

- (e) Potpora za sanaciju ne smije se koristiti za financiranje strukturnih mjera kao što su kupnja poduzeća ili imovine, osim ako su one potrebne za opstanak korisnika tijekom sanacije.

56. Razina naknade koju je korisnik obvezan platiti za potporu za sanaciju trebala bi odražavati osnovnu kreditnu sposobnost korisnika, ne uzimajući u obzir trenutačne učinke teškoća s likvidnošću i državne potpore, te bi se njome korisnik trebao potaknuti da čim prije otplati potporu. Komisija stoga zahtijeva da naknada bude utvrđena po stopi koja nije manja od referentne stope utvrđene u Komunikaciji o referentnoj stopi ⁽³³⁾ za oslabljene poduzetnike kojom se utvrđuju uobičajene razine kolateralizacije (trenutačno jednogodišnja stopa IBOR uvećana za 400 baznih bodova) ⁽³⁴⁾ i da se poveća za najmanje 50 baznih bodova za potporu za sanaciju čije se odobrenje produžuje u skladu s točkom 55. podtočkom (d)ii.
57. Ako postoje dokazi da stopa utvrđena u točki 56. nije primjereno mjerilo, primjerice ako se znatno razlikuje od tržišne cijene sličnih instrumenata koje je korisnik nedavno izdao, Komisija može na odgovarajući način prilagoditi razinu naknade koja se zahtijeva.

3.3.2. Potpore za restrukturiranje

58. Države članice mogu odabrati vrstu potpore za restrukturiranje. Međutim, pritom moraju osigurati da je odabrani instrument primjeren za svrhu kojoj je namijenjen. Države članice trebale bi osobito utvrditi odnose li se problemi korisnika na likvidnost ili solventnost te odabrati odgovarajuće instrumente za rješavanje utvrđenih problema. Primjerice, u slučaju problema sa solventnošću primjereno rješenje moglo bi biti povećanje imovine rekapitalizacijom, dok bi u situaciji u kojoj se problemi uglavnom odnose na likvidnost, pomoć u obliku kredita ili kreditnih jamstava mogla biti dovoljna.

3.4. Učinkak poticaja

59. Države članice koje namjeravaju dodijeliti potporu za restrukturiranje moraju dokazati da bi se bez potpore restrukturiranje, prodaja ili likvidacija korisnika provela na način kojim se ne bi ostvario cilj od zajedničkog interesa utvrđen u odjeljku 3.1.1. Ti dokazi mogu biti dio analize prikazane u skladu s točkom 53.

3.5. Razmjernost potpora/potpore ograničene na najmanju moguću razinu

3.5.1. Potpore za sanaciju

60. Potpora za sanaciju mora biti ograničena na iznos koji je potreban da bi korisnik održao poslovanje tijekom šest mjeseci. Pri utvrđivanju tog iznosa u obzir se uzima rezultat dobiven formulom iz Priloga I. Svaka potpora koja je veća od iznosa dobivenog tim izračunom odobrit će se samo ako je opravdana planom likvidnosti kojim se utvrđuju potrebe korisnika u pogledu likvidnosti tijekom sljedećih šest mjeseci.

3.5.2. Potpore za restrukturiranje

61. Iznos i intenzitet potpore za restrukturiranje moraju biti strogo ograničeni na najmanji razinu potrebnu za provedbu restrukturiranja uzimajući u obzir postojeća financijska sredstava korisnika, njegovih dioničara ili poslovne grupe kojoj pripada. Mora se osobito osigurati dostatna razina vlastitog doprinosa troškovima restrukturiranja i raspodjele tereta, kako je detaljnije utvrđeno u ovom odjeljku (3.5.2.). Pri takvom ocjenjivanju u obzir se uzima svaka potpora za sanaciju koja je prethodno dodijeljena.

⁽³³⁾ Komunikacija Komisije o reviziji metode utvrđivanja referentnih i diskontnih stopa (SL C 14, 19.1.2008., str. 6.)

⁽³⁴⁾ Kako bi se izbjegle nedoumice, bilješka o naknadi potpore za sanaciju u tablici o kreditnim maržama sadržanoj u toj Komunikaciji ne primjenjuje se na potpore koje se ocjenjuju na temelju ovih Smjernica.

3.5.2.1. Vlastiti doprinos

62. Za troškove restrukturiranja zahtijeva se znatan doprinos⁽³⁵⁾ iz vlastitih sredstava korisnika potpore, njegovih dioničara ili vjerovnika odnosno poslovne grupe kojoj pripada ili novih ulagača. Takav vlastiti doprinos trebao bi u pravilu biti usporediv s potporom dodijeljenom u pogledu učinaka na solventnost ili likvidnost korisnika. Ako se primjerice potporom koja će se dodijeliti jača vlasnički kapital korisnika, vlastiti doprinos trebao bi na sličan način sadržavati mjere kojima se jača vlasnički kapital, kao što su prikupljanje svježeg kapitala od postojećih dioničara, otpis postojećeg duga i kapitalnih obveznica, konverzija postojećeg duga u kapital ili prikupljanje novog vanjskog kapitala po tržišnim uvjetima. Komisija uzima u obzir u kojoj mjeri vlastiti doprinos ima učinak usporediv s dodijeljenom potporom pri ocjenjivanju potrebne razine mjera kojima se ograničava narušavanje tržišnog natjecanja u skladu s točkom 90.
63. Doprinosi moraju biti konkretni, tj. stvarni, isključujući očekivane buduće dobiti kao što je novčani tok, te moraju biti čim veći. Doprinosi države ili javnog poduzeća može se uzeti u obzir pod uvjetom da ne uključuje potporu. To bi mogao biti slučaj ako primjerice doprinos osigurava neki subjekt koji je neovisan o tijelu koje dodjeljuje potpore (kao što je državna banka ili javno holding društvo) i koji donosi odluku o ulaganju na temelju vlastitih komercijalnih interesa⁽³⁶⁾.
64. Vlastiti doprinos obično se smatra prikladnim ako iznosi najmanje 50 % troškova restrukturiranja. U iznimnim okolnostima i u slučajevima osobitih problema, koje država članica mora dokazati, Komisija može prihvatiti doprinos koji je manji od 50 % troškova restrukturiranja, pod uvjetom da je iznos tog doprinosi i dalje znatan.

3.5.2.2. Raspodjela tereta

65. Ako se državna potpora dodjeljuje u obliku kojim se jača vlasnički kapital korisnika, primjerice ako država dodjeljuje bespovratna sredstva, provodi dokapitalizaciju ili otpisuje dugove, učinak toga može biti da se dioničari i podređeni vjerovnici štite od posljedica vlastitog odabira u pogledu ulaganja u korisnika. Time se može uzrokovati moralni hazard i narušiti tržišna disciplina. Potpora za pokrivanje gubitaka trebala bi se stoga dodjeljivati samo pod uvjetima koji uključuju prikladnu raspodjelu tereta postojećih ulagača.
66. Prikladna raspodjela tereta u pravilu znači da postojeći dioničari, i po potrebi, podređeni vjerovnici moraju u potpunosti pokriti gubitke. Podređeni vjerovnici trebali bi pridonijeti pokrivanju gubitaka konverzijom u kapital ili otpisom glavnice odgovarajućih instrumenata. Stoga bi se državna intervencija trebala provesti tek nakon što se podmire svi gubici te se oni pripisuju postojećim dioničarima i podređenim vjerovnicima⁽³⁷⁾. U svakom slučaju tijekom restrukturiranja trebalo bi spriječiti novčane tokove korisnika prema imateljima vlasničkog kapitala ili podređenog duga u mjeri u kojoj je to zakonski moguće, osim ako bi se time nerazmjerno utjecalo na one koji su ubrizgali svježi kapital.
67. Prikladna raspodjela tereta znači i da bi se svaka državna potpora kojom se jača vlasnički kapital korisnika trebala dodjeljivati pod uvjetom kojim se državi osigurava razumni udio u budućoj dobit u pogledu vrijednosti korisnika, uzimajući u obzir iznos ubrizganog državnog kapitala u usporedbi s preostalim iznosom kapitala poduzeća nakon što se podmire gubici.
68. Komisija može odobriti izuzeća od potpune provedbe mjera iz točke 66. ako bi se provedbom takvih mjera uzrokovali nerazmjerni rezultati. Takve situacije mogle bi uključivati slučajeve u kojima je iznos potpore neznatan u odnosu na vlastiti doprinos ili u kojima predmetna država članica dokaže da bi podređeni vjerovnici u ekonomskom pogledu dobili manji iznos nego u redovnom postupku nesolventnosti da nije odobrena državna potpora.

⁽³⁵⁾ U taj doprinos ne smije biti uključena nijedna potpora. To nije slučaj ako primjerice kredit podrazumijeva subvencionirane kamatne stope ili su za njega dana državna jamstva koja sadrže elemente potpore.

⁽³⁶⁾ Vidjeti primjerice Odluku Komisije u predmetu SA.32698 *Air Åland*.

⁽³⁷⁾ Zbog toga se stanje bilance poduzeća mora utvrditi u trenutku dodjele potpore.

69. Komisija neće sustavno od imatelja nadređenog duga tražiti doprinos za poboljšanje stanja vlastitog kapitala korisnika. Međutim, Komisija može smatrati da je takav doprinos osnova za smanjenje potrebnog stupnja mjera kojima se ograničava narušavanje tržišnog natjecanja u skladu s točkom 90.

3.6. Negativni učinci

3.6.1. Načelo jednokratne dodjele

70. Kako bi se smanjili moralni hazard, poticaji za prekomjerni poduzimanje rizika i potencijalno narušavanje tržišnog natjecanja, potpore bi se poduzetnicima u teškoćama trebale dodjeljivati samo za jedan postupak restrukturiranja. To se naziva načelom jednokratne dodjele. Potreba da se poduzetniku koji je već primio potporu na temelju ovih smjernica ponovno dodijeli takva potpora jasno pokazuje da se teškoće poduzetnika ponavljaju ili da ih se nije rješavalo na odgovarajući način kada je prethodno dodijeljena potpora. Uzastopne državne intervencije vjerojatno će uzrokovati probleme moralnog hazarda i narušavanja tržišnog natjecanja koji su suprotni zajedničkom interesu.

71. Ako je planirana potpora za sanaciju ili restrukturiranje prijavljena Komisiji, država članica mora navesti je li dotični poduzetnik već prethodno primio potporu za sanaciju, potporu za restrukturiranje ili privremenu potporu za restrukturiranje, uključujući sve potpore dodijeljene prije stupanja na snagu ovih smjernica i neprijavljene potpore⁽³⁸⁾. U tom slučaju i ako je prošlo manje od deset godina⁽³⁹⁾ od dodjele potpore, završetka razdoblja restrukturiranja ili prekida restrukturiranja (ovisno o tome koji je od tih događaja bio zadnji), Komisija ne odobrava daljnje potpore na temelju ovih smjernica.

72. Izuzeća od tog pravila dopuštena su u sljedećim slučajevima:

(a) ako se potpora za restrukturiranje dodjeljuje nakon potpore za sanaciju kao dio jedinstvenog postupka restrukturiranja;

(b) ako su potpora za sanaciju ili privremena potpora za restrukturiranje dodijeljene u skladu s ovim smjernicama i ako nakon te potpore nije dodijeljena potpora za restrukturiranje, ako:

i. se u trenutku dodjele potpore na temelju ovih smjernica razumno moglo smatrati da će korisnik biti održiv u dugoročnom razdoblju i

ii. nova potpora za sanaciju ili restrukturiranje postaje nužna nakon barem pet godina zbog nepredvidivih okolnosti⁽⁴⁰⁾ za koje korisnik nije odgovoran;

(c) u izvanrednim i nepredvidivim okolnostima za koje korisnik nije odgovoran.

73. Bilo koja promjena u vlasničkoj strukturi korisnika do koje dođe nakon dodjele potpore ili bilo koji sudski ili upravni postupak čiji je učinak poboljšanje bilance, smanjenje obveza ili otpis prethodnih dugova, ni na koji način ne utječu na primjenu načela jednokratne dodjele ako je riječ o nastavku poslovanja istog poduzetnika.

74. Ako je potporu za sanaciju, potporu za restrukturiranje ili privremenu potporu za restrukturiranje dobila poslovna grupa, Komisija u pravilu ne odobrava daljnje potpore za sanaciju ili restrukturiranje za samu grupu ili neke od subjekata koji pripadaju grupi osim ako je prošlo deset godina od dodjele potpore, završetka razdoblja restrukturiranja ili prekida provedbe plana restrukturiranja, ovisno o tome koji je događaj bio kasniji.

⁽³⁸⁾ U pogledu neprijavljenih potpora Komisija u svojoj analizi uzima u obzir mogućnost da se potpora mogla smatrati spojivom s unutarnjim tržištem, ali ne kao potpora za sanaciju ili restrukturiranje.

⁽³⁹⁾ Pet godina u slučaju sektora primarne poljoprivredne proizvodnje.

⁽⁴⁰⁾ Nepredvidiva je okolnost ona koju uprava korisnika ni na koji način nije mogla predvidjeti u trenutku izrade plana restrukturiranja i koja nije nastala zbog nemara ili pogrešaka uprave korisnika ili odluka grupe kojoj pripada.

Ako je subjekt koji pripada poslovnoj grupi dobio potporu za sanaciju, potporu za restrukturiranje ili privremenu potporu za restrukturiranje, grupa kao cjelina kao i drugi subjekti u grupi mogu dobiti potporu za sanaciju ili restrukturiranje (pod uvjetom da su ispunjene ostale odredbe iz ovih smjernica), uz iznimku korisnika kojemu je ranije dodijeljena potpora. Države članice moraju dokazati da se potpora neće prenositi s grupe ili s drugih subjekata iz grupe na korisnika kojemu je ranije dodijeljena potpora.

75. Ako poduzetnik preuzima imovinu drugog poduzetnika, a posebno onu koja je bila predmetom jednog od postupaka iz točke 73. ili postupka kolektivne nesolventnosti pokrenutog u okviru nacionalnog prava te je već dobio potporu za sanaciju ili restrukturiranje ili privremenu potporu za restrukturiranje, kupac ne podliježe načelu jednokratne dodjele potpore, pod uvjetom da ne postoji ekonomski kontinuitet između starog poduzetnika i kupca ⁽⁴¹⁾.

3.6.2. Mjere kojima se ograničava narušavanje tržišnog natjecanja

76. Pri dodjeli potpore za restrukturiranje moraju se poduzeti mjere kojima se ograničava narušavanje tržišnog natjecanja kako bi se štetni učinci na trgovinske uvjete sveli na najmanju moguću mjeru i kako bi pozitivni učinci premašili štetne. Komisija ocjenjuje odgovarajući oblik i područje primjene takvih mjera u skladu s ovim odjeljkom (3.6.2.).

3.6.2.1. Priroda i oblik mjera kojima se ograničava narušavanje tržišnog natjecanja

77. Ne dovodeći u pitanje točku 84., mjere kojima se ograničava narušavanje tržišnog natjecanja u pravilu su strukturne mjere. Ako je potrebno rješavati probleme narušavanja tržišnog natjecanja u posebnim slučajevima, Komisija može prihvatiti mjere praćenja poslovanja osim onih utvrđenih u točki 84. ili mjere za otvaranje tržišta umjesto nekih ili svih strukturnih mjera koje bi se inače zahtijevale.

Strukturne mjere – prodaja imovine i smanjenje poslovnih aktivnosti

78. Na temelju ocjene u skladu s kriterijima za umjeravanje mjera kojima se ograničava narušavanje tržišnog natjecanja (utvrđene u odjeljku 3.6.2.2.), od poduzetnika koji se koriste potporom za restrukturiranje može se zatražiti da prodaju imovinu ili smanje kapacitet ili tržišnu prisutnost. Takve mjere trebalo bi provesti na tržištu ili tržištima na kojima će poduzetnik imati znatan tržišni položaj nakon restrukturiranja, posebno na onima na kojima postoji znatan višak kapaciteta. Prodaju imovine radi ograničavanja narušavanja tržišnog natjecanja trebalo bi provesti bez nepotrebne odgode, uzimajući u obzir vrstu imovine koja se prodaje i sve prepreke njezinoj prodaji ⁽⁴²⁾, a u svakom slučaju tijekom trajanja plana restrukturiranja. Prodaja, otpis dugova i napuštanje djelatnosti koje uzrokuju gubitke, a koji bi u svakom slučaju bili potrebni za ponovnu uspostavu održivosti, u načelu se ne smatraju dovoljnim za rješavanje narušavanja tržišnog natjecanja, s obzirom na načela utvrđena u odjeljku 3.6.2.2.
79. Kako bi se takvim mjerama osnažilo tržišno natjecanje i pridonijelo unutarnjem tržištu, njima bi se trebalo pogodovati ulasku na tržište novih konkurenata, rastu postojećih malih konkurenata ili prekograničnoj djelatnosti. Trebalo bi izbjeđavati ograničavanje unutar nacionalnih granica i rascjepkanost unutarnjeg tržišta.
80. Mjerama kojima se ograničava narušavanje tržišnog natjecanja ne bi se trebala pogoršavati struktura tržišta. Strukturne mjere bi stoga u načelu trebale biti u obliku prodaje imovine održivih neovisnih poduzeća koja i dalje posluju, a koja bi dugoročno mogla sudjelovati u tržišnom natjecanju da ih vodi odgovarajući kupac. U slučaju da takav subjekt nije dostupan, korisnik bi mogao izdvojiti i naknadno prodati postojeću i na

⁽⁴¹⁾ Vidjeti spojene predmete C-328/99 i C-399/00 *Italija i SIM 2 Multimedia/Komisija* [2003] *Recueil* I-4035; spojeni predmeti T-415/05, T-416/05 i T-423/05 *Grčka i drugi/Komisija* [2010] *Recueil* II-4749; predmet T-123/09 *Ryanair/Komisija*, nije još objavljeno (Europski sud potvrdio u žalbenom postupku u predmetu C-287/12 P, nije još objavljeno).

⁽⁴²⁾ Primjerice, moguća je prodaja portfelja ili individualne imovine, i trebala bi se stoga provesti u znatno kraćem roku od prodaje poduzeća koje i dalje posluje, osobito kada se to poduzeće mora izdvojiti iz većeg subjekta.

odgovarajući način financiranu djelatnost, stvarajući tako novi i održivi subjekt koji bi se trebao moći natjecati na tržištu. Strukturne mjere koje se provode samo u obliku prodaje imovine i ne uključuju uspostavu održivog subjekta koji se može natjecati na tržištu manje su učinkovite u očuvanju tržišnog natjecanja i stoga se odobravaju samo u iznimnim slučajevima ako predmetna država članica dokaže da ni jedan drugi oblik strukturnih mjera ne bi bio izvediv ili da bi se drugim strukturnim mjerama ozbiljno ugrozila ekonomska održivost poduzetnika.

81. Korisnik bi trebao omogućiti prodaju imovine, primjerice odvajanjem aktivnosti i obvezom da neće vrbovati klijente prodanih djelatnosti.
82. Ako se pokaže da bi moglo biti teško pronaći kupca za imovinu koju je korisnik predložio prodati, čim se uoče te teškoće potrebno je odabrati alternativnu imovinu za prodaju ili mjere koje će se poduzeti u vezi s predmetnim tržištem ili tržištima ako ne uspije primarna prodaja imovine.

Mjere praćenja poslovanja

83. Cilj je mjerama praćenja poslovanja osigurati da se potpora koristi samo za financiranje ponovne uspostave dugoročne održivosti i da se ne zlouporabljuje kako bi se produljili ozbiljni i trajni poremećaji strukture tržišta ili kako bi se korisnika štitilo od zdrave konkurencije.
84. Sljedeće mjere praćenja poslovanja moraju se primjenjivati u svim slučajevima radi izbjegavanja narušavanja učinaka strukturnih mjera te bi ih se u pravilu trebalo nametnuti tijekom provedbe plana restrukturiranja:
 - (a) korisnici su obvezni suzdržavati se od stjecanja dionica u trgovačkim društvima tijekom restrukturiranja, osim kada je to neophodno kako bi se osigurala dugoročna održivost korisnika. Time se nastoji osigurati da se potpora koristi za ponovnu uspostavu održivosti, a ne za financiranje ulaganja ili širenje prisutnosti korisnika na postojećim ili novim tržištima. Nakon što se prijave takva stjecanja, Komisija ih može odobriti kao dio plana restrukturiranja;
 - (b) korisnici su obvezni suzdržavati se od oglašavanja državne potpore kao konkurentne prednosti pri stavljanju na tržište svojih proizvoda i usluga.
85. U iznimnim okolnostima od korisnika se može zatražiti da se suzdrže od komercijalnog ponašanja čiji je cilj brzi rast njihova tržišnog udjela koji se odnosi na posebne proizvode ili geografska tržišta pružanjem uvjeta (primjerice u pogledu cijene ili drugih komercijalnih uvjeta) koje konkurenti koji ne primaju državnu potporu ne mogu osigurati. Takva se ograničenja primjenjuju samo ako se ni jednom drugom strukturnom mjerom ili mjerom praćenja poslovanja ne može na odgovarajući način riješiti utvrđeno narušavanje tržišnog natjecanja i ako se samom takvom mjerom ne ograničava tržišno natjecanje na predmetnom tržištu. Za potrebe primjene takvog zahtjeva, Komisija uspoređuje uvjete koje nudi korisnik s onima koje nude vjerodostojni konkurenti sa znatnim tržišnim udjelom.

Mjere za otvaranje tržišta

86. U okviru svoje globalne ocjene Komisija razmatra moguće obveze država članica u pogledu mjera koje donosi sama država članica ili korisnika, a kojima je cilj promicati otvorenija, zdravija i konkurentnija tržišta, primjerice pogodovanjem ulasku na tržište ili izlasku s tržišta. To bi osobito moglo uključivati mjere kojima se drugim subjektima iz EU-a u skladu s pravom Unije otvaraju određena tržišta koja su izravno ili neizravno povezana s djelatnostima korisnika. Takve inicijative mogu zamijeniti druge mjere kojima se ograničava narušavanje tržišnog natjecanja koje bi se inače zahtijevale od korisnika.

3.6.2.2. Umjeravanje mjera kojima se ograničava narušavanje tržišnog natjecanja

87. Mjere kojima se ograničava narušavanje tržišnog natjecanja trebale bi biti namijenjene rješavanju problema moralnog hazarda i mogućih narušavanja tržišta na kojima korisnik djeluje. Opseg tih mjera temelji se na nekoliko čimbenika, kao što su osobito: iznos i narav potpora te uvjeti i okolnosti u kojima je potpora dodijeljena; veličina⁽⁴³⁾ i relativna važnost korisnika na tržištu i značajke dotičnog tržišta; i razina postojanja problema moralnog hazarda nakon primjene mjera vlastitog doprinosa i raspodjele tereta.
88. Komisija osobito razmatra iznos, po potrebi na temelju približnih vrijednosti, i narav potpora u apsolutnim vrijednostima i u vezi s imovinom korisnika i veličinom cjelokupnog tržišta.
89. U pogledu veličine i relativne važnosti korisnika na njegovom tržištu ili tržištima prije i poslije restrukturiranja, Komisija ih analizira kako bi procijenila vjerojatne učinke potpore na ta tržišta u usporedbi s vjerojatnim ishodom u slučaju izostanka državne potpore. Mjere se prilagođavaju značajkama⁽⁴⁴⁾ tržišta kako bi se osiguralo očuvanje učinkovita tržišnog natjecanja.
90. U pogledu zabrinutosti o moralnom hazardu, Komisija ocjenjuje i razinu vlastitog doprinosa i raspodjele tereta. Razinama vlastitog doprinosa i raspodjele tereta koje su veće od onih koje se zahtijevaju u odjeljku 3.5.2., kojima se ograničava iznos potpore i moralni hazard, može se smanjiti potrebni opseg mjera kojima se ograničava narušavanje tržišnog natjecanja.
91. Budući da se aktivnostima restrukturiranja može narušiti unutarnje tržište, pozitivno se razmatraju mjere kojima se ograničava narušavanje tržišnog natjecanja, a kojima se omogućuje da su nacionalna tržišta i dalje otvorena i natjecateljska.
92. Mjere kojima se ograničava narušavanje tržišnog natjecanja ne bi trebale ugrožavati izgleda za ponovnu uspostavu održivosti korisnika, što može biti slučaj ako je provedba mjera vrlo skupa ili ako bi se, u iznimnim slučajevima za koje predmetna država članica osigura dokaze, smanjila aktivnost korisnika u tolikoj mjeri da bi bila ugrožena ponovna uspostava njegove održivosti, niti bi se one trebale provoditi na štetu potrošača i tržišnog natjecanja.
93. Mjere kojima se pokrivaju socijalni troškovi restrukturiranja opisani u točkama 32. do 35. moraju biti jasno utvrđene u planu restrukturiranja jer se potpore za socijalne mjere isključivo namijenjene višku zaposlenika ne uzimaju u obzir za potrebe utvrđivanja opsega mjera kojima se ograničava narušavanje tržišnog natjecanja. Radi zajedničkog interesa Komisija osigurava da su u okviru plana restrukturiranja socijalni učinci restrukturiranja u državama članicama koje ne dodjeljuju potpore ograničeni na najmanju razinu.

3.6.3. *Primatelji prethodno dodijeljenih nezakonitih potpora*

94. Ako je poduzetniku u teškoćama prethodno dodijeljena nezakonita potpora u odnosu na koju je Komisija donijela negativnu odluku koja sadržava nalog o povratu, i ako potpora nije vraćena u skladu s člankom 14. Uredbe Vijeća (EZ) br. 659/1999⁽⁴⁵⁾, pri ocjenjivanju bilo koje potpore koja se na temelju ovih smjernica dodjeljuje istom poduzetniku u obzir se uzima kao prvo kumulativni učinak stare i nove potpore te, kao drugo, činjenica da stara potpora nije vraćena⁽⁴⁶⁾.

⁽⁴³⁾ U tom smislu Komisija može uzeti u obzir je li korisnik srednje ili veliko poduzeće.

⁽⁴⁴⁾ U obzir se osobito mogu uzeti razine koncentracije, ograničenja kapaciteta, razine profitabilnosti i prepreke ulasku i širenju.

⁽⁴⁵⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 659/1999 od 22. ožujka 1999. o utvrđivanju detaljnih pravila primjene članka 93. Ugovora o EZ-u (SL L 83, 27.3.1999., str. 1.).

⁽⁴⁶⁾ Predmet C-355/95 P, *Textilwerke Deggendorf/Komisija i drugi* [1997] Recueil I-2549.

3.6.4. Posebni uvjeti povezani s odobravanjem potpora

95. Komisija može nametnuti uvjete i obveze koje smatra potrebnima kako bi osigurala da se potporom ne narušava tržišno natjecanje u mjeri koja je protivna zajedničkom interesu, a u slučaju da se dotična država članica nije obvezala da će donijeti takve odredbe. Od države članice može se primjerice zahtijevati da sama poduzme određene mjere, da uvede određene obveze korisniku ili da se suzdrži od dodjele drugih vrsta potpora korisniku tijekom restrukturiranja.

3.7. Transparentnost

96. Države članice osiguravaju da se na općem *web*-mjestu o državnim potporama, na nacionalnoj ili regionalnoj razini, objave sljedeće informacije:

- cjeloviti tekst odobrenog programa potpora ili odluke o dodjeli pojedinačne potpore i njezinih provedbenih odredaba ili poveznica na taj tekst,
- identitet tijela koji dodjeljuju potporu,
- identitet pojedinih korisnika, vrsta i iznos potpore dodijeljene svakom korisniku, datum dodjele, vrsta poduzetnika (MSP/veliko poduzeće), regija u kojoj je korisnik smješten (na razini NUTS II.) i glavni ekonomski sektor u kojem korisnik djeluje (na razini skupine NACE) ⁽⁴⁷⁾.

Od takvog se zahtjeva može odstupiti u pogledu dodjele pojedinačnih potpora manjih od 500 000 EUR (60 000 EUR za korisnike koji se bave primarnom poljoprivrednom proizvodnjom). Za programe u obliku porezne olakšice, informacije o iznosima pojedinačnih potpora ⁽⁴⁸⁾ mogu biti u sljedećim rasponima (u milijunima EUR): [0,06 – 0,5] (za korisnike koji se bave primarnom poljoprivrednom proizvodnjom); [0,5 – 1]; [1 – 2]; [2 – 5]; [5 – 10]; [10 – 30]; [30 i više].

Te se informacije moraju objaviti nakon donošenja odluke o dodjeli potpore, moraju se čuvati barem 10 godina i moraju biti dostupne općoj javnosti bez ograničenja ⁽⁴⁹⁾. Od država članica ne zahtijeva se da navedene informacije objave prije 1. srpnja 2016. ⁽⁵⁰⁾

4. POTPORE ZA RESTRUKTURIRANJE U POTPOMOGNUTIM PODRUČJIMA

97. Gospodarska i socijalna kohezija primarni su cilj Europske unije na temelju članka 174. Ugovora, a na temelju članka 175. ⁽⁵¹⁾ zahtijeva se da ostale politike pridonose tom cilju. Komisija stoga uzima u obzir potrebe regionalnog razvoja pri ocjenjivanju potpora za restrukturiranje u potpomognutim područjima. Međutim, činjenica da posrnuli poduzetnik ima poslovni nastan u potpomognutom području ne opravdava toleriranje potpora za restrukturiranje: u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju umjetni opstanak poduzeća ne pomaže regiji. Nadalje, radi promicanja regionalnog razvoja u interesu je same regije da upotrebljava vlastita sredstva na način da što brže razvije djelatnosti koje su održive i trajne. Konačno, narušavanje tržišnog natjecanja mora biti svedeno na najmanju moguću razinu, čak i u slučaju potpora poduzetnicima u potpomognutim područjima. U tom kontekstu treba uzeti u obzir moguće štetne učinke „prelijevanja” koji se mogu pojaviti u dotičnom području i u drugim potpomognutim područjima.

⁽⁴⁷⁾ Uz iznimku poslovnih tajni i ostalih povjerljivih informacija u propisno opravdanim slučajevima i podložno sporazumu Komisije (Komunikacija Komisije o profesionalnim tajnama u odlukama o državnim potporama, C(2003) 4582, SL C 297, 9.12.2003., str. 6.).

⁽⁴⁸⁾ Iznos koji se objavljuje maksimalan je dopušteni iznos porezne olakšice, a ne iznos koje se odbija svake godine (npr. u kontekstu odbitka poreza, objavljuje se maksimalan dopušteni iznos poreznog odbitka, a ne stvarni iznos koji može ovisiti o oporezivim prihodima i svake se godine razlikovati).

⁽⁴⁹⁾ Te se informacije objavljuju u roku od šest mjeseci od datuma dodjele (ili za potpore u obliku poreznih olakšica u roku od jedne godine od datuma porezne prijave). U slučaju nezakonitih potpora države članice obvezne su osigurati objavu tih informacija *ex-post* najkasnije 6 mjeseci od datuma odluke Komisije. Informacije su dostupne u formatu koji omogućuje njihovo pretraživanje, izdavanje i jednostavnu objavu na internetu, primjerice u formatu CSV ili XML.

⁽⁵⁰⁾ Ne zahtijeva se objava informacija o potporama dodijeljenima prije 1. srpnja 2016., a u slučaju fiskalnih potpora, objava informacija o potporama zatraženima ili dodijeljenima prije 1. srpnja 2016.

⁽⁵¹⁾ Člankom 175. Ugovora predviđa se, među ostalim, da „osmišljavanje i provedba politika i aktivnosti Unije i aktivnosti i provedba unutarnjeg tržišta uzima u obzir ciljeve iz članka 174. te doprinosi njihovom ostvarenju”.

98. Prema tome kriteriji iz poglavlja 3. primjenjuju se isto i na potpomognuta područja, čak i ako se uzmu u obzir potrebe regionalnog razvoja. Međutim, ako se drugačije ne propisuje pravilima o državnim potporama u određenom sektoru, Komisija i u potpomognutim područjima primjenjuje odredbe iz odjeljka 3.6.2. o mjerama kojima se ograničava narušavanje tržišnog natjecanja na način da se ograniče negativni sustavni učinci za regiju. To bi osobito moglo uključivati zahtjeve koji su u manjoj mjeri strogi u pogledu smanjivanja kapaciteta ili tržišne prisutnosti. U takvim slučajevima utvrđuje se razlika između područja koja mogu dobiti regionalne potpore na temelju članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora i područja koja mogu dobiti potporu na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) kako bi se u obzir uzela veća težina regionalnih problema s kojima se suočavaju ova prva. Ako to zahtijevaju posebne okolnosti u potpomognutim područjima, primjerice ako se korisnik suočava s posebnim teškoćama pri prikupljanju novog tržišnog financiranja zbog toga što se nalazi u potpomognutom području, Komisija može odobriti doprinos koji je manji od 50 % troškova restrukturiranja za potrebe točke 64.

5. POTPORA PRUŽATELJIMA USLUGA OD OPĆEG GOSPODARSKOG INTERESA KOJI SU U TEŠKOĆAMA

99. Pri ocjenjivanju državnih potpora pružateljima usluga od općeg gospodarskog interesa koji su u teškoćama Komisija uzima u obzir posebnu narav usluga od općeg gospodarskog interesa, a osobito potrebu da se osigura kontinuitet pružanja usluga u skladu s člankom 106. stavkom 2. Ugovora.
100. Pružatelji usluga od općeg gospodarskog interesa mogu zatražiti državnu potporu za nastavak pružanja usluga od općeg gospodarskog interesa na temelju uvjeta koji su u skladu s njihovom dugoročnom održivošću. Za potrebe točke 47. ponovna uspostava dugoročne održivosti može se stoga temeljiti na pretpostavci da će svaka državna potpora koja ispunjava uvjete spojivosti iz Okvira o uslugama od općeg gospodarskog interesa⁽⁵²⁾, Odluke o uslugama od općeg gospodarskog interesa⁽⁵³⁾, Uredbe (EZ) br. 1370/2007 Parlamenta i Vijeća⁽⁵⁴⁾, Uredbe (EZ) br. 1008/2008 Parlamenta i Vijeća⁽⁵⁵⁾ i Smjernica o zračnom prometu⁽⁵⁶⁾ ili Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3577/92⁽⁵⁷⁾ i Smjernica o pomorskom prometu⁽⁵⁸⁾ i dalje biti dostupna tijekom trajanja obveza preuzetih prije ili tijekom restrukturiranja.
101. Ako ocjenjuje potporu pružateljima usluga od općeg gospodarskog interesa koji su u teškoćama na temelju ovih smjernica, Komisija uzima u obzir sve državne potpore koje je primio dotični pružatelj, uključujući i naknade za obveze pružanja javne usluge. Međutim, budući da pružatelji usluga od općeg gospodarskog interesa veliki dio svojih redovnih prihoda mogu ostvariti naknadama za pružanje javne usluge, ukupni iznos potpore utvrđene na ovaj način može biti vrlo velik u usporedbi s veličinom korisnika i može se precijeniti teret države u vezi s restrukturiranjem korisnika. Pri utvrđivanju vlastitog doprinosa iz odjeljka 3.5.2.1. Komisija stoga zanemaruje naknade za pružanje javne usluge koje ispunjavaju zahtjeve spojivosti iz Okvira o uslugama od općeg gospodarskog interesa, Odluke o uslugama od općeg gospodarskog interesa ili Uredbe (EZ) br. 1370/2007 ili Uredbe (EZ) br. 1008/2008 i Smjernica o zračnom prometu ili Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3577/92 i Smjernica za pomorski promet.
102. U mjeri u kojoj je imovina nužna za pružanje usluga od općeg gospodarskog interesa, moguće je da nije izvedivo zahtijevati prodaju te imovine na temelju mjera kojima se ograničava narušavanje tržišnog natjecanja za potrebe odjeljka 3.6.2. U takvim slučajevima Komisija može zahtijevati poduzimanje alternativnih mjera kako bi se osiguralo da tržišno natjecanje nije narušeno u mjeri koja je suprotna zajedničkim interesima, osobito što bržim uvođenjem poštenog tržišnog natjecanja u vezi s predmetnim uslugama od općeg gospodarskog interesa.

⁽⁵²⁾ Komunikacija Komisije — Okvir Europske unije za državne potpore u obliku naknade za javne usluge (2011.) (SL C 8, 11.1.2012., str. 15.)

⁽⁵³⁾ Odluka Komisije 2012/21/EU od 20. prosinca 2011. o primjeni članka 106. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na državne potpore u obliku naknade za pružanje javnih usluga koje se dodjeljuju određenim poduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa (SL L 7, 11.1.2012., str. 3.)

⁽⁵⁴⁾ Uredba (EZ) br. 1370/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o uslugama javnog željezničkog i cestovnog prijevoza putnika i stavljanju izvan snage uređaba Vijeća (EEZ) br. 1191/69 i br. 1107/70 (SL L 315, 3.12.2007., str. 1.)

⁽⁵⁵⁾ Uredba (EZ) br. 1008/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. rujna 2008. o zajedničkim pravilima za obavljanje zračnog prijevoza u Zajednici (SL L 293, 31.10.2008., str. 3.), članci 16., 17. i 18.

⁽⁵⁶⁾ Komunikacija Komisije: Smjernice o državnim potporama zračnim lukama i zračnim prijevoznicima (SL C 99, 4.4.2014., str. 3.)

⁽⁵⁷⁾ Uredba Vijeća (EEZ) br. 3577/92 od 7. prosinca o primjeni načela slobode pružanja usluga u pomorskom prometu unutar država članica (SL L 364 od 12.12.1992., str. 7.).

⁽⁵⁸⁾ Komunikacija Komisije C(2004)43 — Smjernice Zajednice o državnim potporama u pomorskom prometu (SL C 13 od 17.1.2004., str. 3.).

103. Ako pružatelj usluga od općeg gospodarskog interesa ne može ispuniti uvjete iz ovih smjernica, predmetna potpora ne može se smatrati spojivom. Međutim, u takvim slučajevima Komisija može odobriti isplatu takve potpore ako je to potrebno da bi se osigurao kontinuitet pružanja usluga od općeg gospodarskog interesa dok se pružanje te usluge ne povjeri novom pružatelju. Komisija odobrava potporu samo ako predmetna država članica objektivno dokaže da je potpora strogo ograničena u iznosu i trajanju potrebnom da bi se novom pružatelju povjerilo pružanje usluga.

6. PROGRAMI POTPORA ZA MANJE IZNOSE POTPORA I MANJE KORISNIKE

6.1. Opći uvjeti

104. Ako države članice žele MSP-ovima ili manjim poduzetnicima u državnom vlasništvu dodijeliti potpore na temelju ovih smjernica, takve bi se potpore u načelu trebale dodijeliti u okviru programa. Primjenom programa pridonosi se ograničavanju narušavanja tržišnog natjecanja povezanog s moralnim hazardom tako što se državi članici omogućuje da jasno utvrdi *ex-ante* uvjete na temelju kojih može odlučiti dodijeliti potporu poduzetnicima u teškoćama.
105. U programima se mora odrediti najveći iznos potpore koji se može dodijeliti jednom poduzetniku u okviru postupka pružanja potpore za sanaciju, potpore za restrukturiranje ili privremene potpore za restrukturiranje, uključujući i slučajeve promjene plana. Najveći iznos potpore dodijeljene jednom poduzetniku ne smije biti veći od deset milijuna EUR, uključujući potpore osigurane iz drugih izvora ili u okviru drugih programa.
106. Iako se spojivost tih programa u načelu ocjenjuje na temelju uvjeta utvrđenih u poglavljima 3., 4. i 5., primjereno je u određenim aspektima predvidjeti pojednostavnjene uvjete kako bi se državama članicama omogućila primjena tih uvjeta, a da se pritom ne moraju više obraćati Komisiji i kako bi se smanjile obveze MSP-ova i manjih poduzetnika u državnom vlasništvu u pogledu pružanja potrebnih informacija. S obzirom na manje iznose potpora i dotične korisnike, Komisija smatra da je mogućnost znatnog narušavanja tržišnog natjecanja u tim slučajevima ograničena. Stoga se odredbe iz poglavlja 3., 4. i 5. primjenjuju na takve programe *mutatis mutandis*, osim ako je drugačije predviđeno u odjeljcima 6.2, 6.3, 6.4 i 6.5. U ovom poglavlju navode se i odredbe o privremenoj potpori za restrukturiranje, trajanju i ocjeni programa.

6.2. Cilj od zajedničkog interesa

107. Iako se neuspjehom pojedinačnog MSP-a ⁽⁵⁹⁾ vjerojatno ne može uzrokovati razina socijalnih problema ili tržišnog nedostatka koja se zahtijeva za potrebe točke 44., postoji veća zabrinutost da bi se mogla narušiti vrijednost MSP-ova u slučaju kada se MSP-ovima koji imaju potencijal za restrukturiranje uskrati ta mogućnost zbog problema s likvidnošću. Stoga je u pogledu dodjele potpora u okviru programa dovoljno da država članica utvrdi da bi neuspjeh korisnika vjerojatno uzrokovao socijalne probleme ili tržišni nedostatak, osobito ako bi:
- (a) izlazak s tržišta inovacijskog MSP-a ili MSP-a s velikim potencijalom rasta uzrokovao moguće negativne posljedice;
 - (b) izlazak s tržišta poduzetnika sa snažnim vezama s drugim lokalnim ili regionalnim poduzetnicima, a osobito drugim MSP-ovima, uzrokovao moguće negativne posljedice;
 - (c) neuspjeh ili negativni poticaji kreditnih tržišta uzrokovali stečaj inače održivog poduzetnika ili
 - (d) se pojavile slične situacije s problemima za koje korisnik pruži valjane dokaze.
108. Odstupajući od točke 50., korisnici u okviru programa nisu obvezni dostaviti tržišnu analizu.

⁽⁵⁹⁾ Za potrebe poglavlja 6. „MSP” znači manje poduzetnike u državnom vlasništvu.

6.3. Primjerenost

109. Smatra se da je zahtjev iz točke 55. podtočke (d) ispunjen ako je potpora za sanaciju dodijeljena za razdoblje koje nije dulje od šest mjeseci, a tijekom kojeg se mora izraditi analiza položaja korisnika. Prije isteka tog razdoblja:
- (a) država članica mora odobriti plan restrukturiranja ili plan likvidacije ili
 - (b) korisnik mora dostaviti pojednostavljeni plan restrukturiranja u skladu s točkom 115. ili
 - (c) kredit se mora otplatiti ili jamstvo prestaje vrijediti.
110. Odstupajući od točke 57., države članice nisu obvezne ocijeniti je li naknada kako je utvrđena u skladu s točkom 56. primjereno mjerilo.

6.4. Razmjernost potpora/potpore ograničene na najmanju moguću razinu

111. Odstupajući od točke 64., države članice mogu smatrati da je vlastiti doprinos adekvatan ako iznosi najmanje 40 % troškova restrukturiranja u slučaju srednjih poduzeća ili 25 % troškova restrukturiranja u slučaju malih poduzeća.

6.5. Negativni učinci

112. Država članica koja namjerava dodijeliti potporu za sanaciju, potporu za restrukturiranje ili privremenu potporu za restrukturiranje mora provjeriti poštuje li se načelo jednokratne dodjele iz odjeljka 3.6.1. U tu svrhu država članica mora utvrditi je li dotični poduzetnik već prethodno primio potporu za sanaciju, potporu za restrukturiranje ili privremenu potporu za restrukturiranje, uključujući sve potpore dodijeljene prije stupanja na snagu ovih smjernica i sve neprijavljene potpore. U tom slučaju i ako je prošlo manje od deset godina⁽⁶⁰⁾ od dodjele potpore za sanaciju ili privremene potpore za restrukturiranje, završetka razdoblja restrukturiranja ili prekida provedbe plana restrukturiranja (ovisno o tome koji je događaj bio kasniji), ne smiju se odobravati daljnje potpore za sanaciju, potpore za restrukturiranje ili privremene potpore za restrukturiranje, osim:
- (a) ako se privremena potpora za restrukturiranje dodjeljuje nakon potpore za sanaciju kao dio jedinstvenog postupka restrukturiranja;
 - (b) ako se potpora za restrukturiranje dodjeljuje nakon potpore za sanaciju ili privremene potpore za restrukturiranje kao dio jedinstvenog postupka restrukturiranja;
 - (c) ako su potpora za sanaciju ili privremena potpora za restrukturiranje dodijeljene u skladu s ovim smjernicama i ako nakon te potpore nije dodijeljena potpora za restrukturiranje, ako:
 - i. se u trenutku dodjele potpore na temelju ovih smjernica razumno moglo smatrati da će korisnik biti održiv u dugoročnom razdoblju i
 - ii. nova potpora za sanaciju ili restrukturiranje ili privremena potpora za restrukturiranje postaje nužna nakon barem pet godina zbog nepredvidivih okolnosti za koje korisnik nije odgovoran;
 - (d) u izvanrednim i nepredvidivim okolnostima za koje korisnik nije odgovoran.
113. Mjere kojima se ograničava narušavanje tržišnog natjecanja vjerojatno će imati nerazmjerni učinak na mala poduzeća, osobito zbog opterećenja u pogledu provedbe tih mjera. Odstupajući od točke 76., države članice stoga nisu obvezne zahtijevati od malih poduzeća provedbu tih mjera, osim ako je drugačije predviđeno pravilima o državnim potporama u određenom sektoru. Međutim, mala poduzeća u načelu ne bi trebala povećavati svoje kapacitete tijekom restrukturiranja.

⁽⁶⁰⁾ Pet godina u slučaju sektora primarne poljoprivredne proizvodnje.

6.6. Privremene potpore za restrukturiranje

114. U određenim slučajevima poduzetnik može dovršiti restrukturiranje, a da mu pritom nije potrebna potpora za restrukturiranje, pod uvjetom da može nabaviti potporu za likvidnost koja ima duže trajanje od pomoći dostupne u okviru potpore za sanaciju. Države članice mogu uvesti programe kojima se omogućuje potpora za likvidnost za razdoblje duže od šest mjeseci (koja se naziva „privremena potpora za restrukturiranje”) na temelju uvjeta koji se navode u nastavku.
115. Privremena potpora za restrukturiranje mora ispunjavati sljedeće uvjete:
- (a) Potpora se mora sastojati od potpore u obliku jamstava za kredit ili kredita.
 - (b) Financijski troškovi kredita ili u slučaju jamstva za kredit ukupni financijski troškovi kredita osiguranog jamstvom, uključujući kamatnu stopu kredita i jamstvenu premiju, moraju biti u skladu s točkom 116.
 - (c) Privremena potpora za restrukturiranje mora biti u skladu s odredbama poglavlja 3. ovih smjernica, kako su izmijenjene ovim poglavljem.
 - (d) Privremena potpora za restrukturiranje može se dodijeliti na razdoblje koje nije duže od 18 mjeseci (ne uključujući razdoblje potpore za sanaciju koje je neposredno prethodilo tomu). Prije isteka tog razdoblja:
 - i. država članica mora odobriti plan restrukturiranja kako je predviđeno u točki 55.(d) ii. ili plan likvidacije ili
 - ii. kredit se mora otplatiti ili jamstvo prestaje vrijediti.
 - (e) Najkasnije šest mjeseci nakon isplate prvog obroka korisniku (ne uključujući razdoblje potpore za sanaciju koje je neposredno prethodilo tomu) država članica mora odobriti pojednostavljeni plan restrukturiranja. Taj plan ne mora sadržavati sve elemente utvrđene u točkama 47. do 52., ali mora barem sadržavati mjere koje korisnik mora poduzeti kako bi ponovno uspostavio dugoročnu održivost bez državne potpore.
116. Iznos naknade za privremenu potporu za restrukturiranje utvrđuje se po stopi koja nije manja od referentne stope utvrđene u Komunikaciji Komisije o reviziji metode utvrđivanja referentnih i diskontnih stopa za oslabljene poduzetnike kojom se utvrđuju uobičajene razine kolateralizacije (trenutačno jednogodišnja stopa IBOR uvećana za 400 baznih bodova)⁽⁶¹⁾. Kako bi se osigurali poticaji za izlazak s tržišta, trebalo bi stopu povećati za najmanje 50 baznih bodova nakon što prođe 12 mjeseci od isplate prvog obroka korisniku (ne uključujući razdoblje potpore za sanaciju koje je neposredno prethodilo tomu).
117. Privremena potpora za restrukturiranje mora biti ograničena na iznos koji je potreban da bi korisnik održao poslovanje tijekom osamnaest mjeseci; pri utvrđivanju tog iznosa u obzir se uzima rezultat dobiven formulom iz Priloga I.; svaka potpora koja je veća od iznosa dobivenog tim izračunom odobrava se samo ako je opravdana planom likvidnosti kojim se utvrđuju potrebe korisnika u pogledu likvidnosti tijekom sljedećih osamnaest mjeseci.

6.7. Trajanje i evaluacija

118. Komisija može zahtijevati od država članica da ograniče trajanje određenih programa (u pravilu na četiri godine ili manje) te da provedu evaluaciju tih programa.
119. Evaluacija se zahtijeva za programe za koje je rizik od narušavanja tržišnog natjecanja osobito visok, tj. programe za koje postoji rizik od znatnog ograničavanja tržišnog natjecanja ako se njihova provedba ne preispita na vrijeme.

⁽⁶¹⁾ Vidjeti bilješku 34.

120. S obzirom na ciljeve i kako se državama članicama ne bi nametnula nerazmjerna opterećenja u pogledu manjih projekata potpora, ovaj se zahtjev primjenjuje samo na programe potpora s velikim proračunima ili novim značajkama, ili kada se očekuju znatne tržišne, tehnološke ili regulatorne promjene. Evaluaciju mora provesti stručnjak neovisan o tijelu koje je dodijelilo državnu potporu na temelju zajedničke metodologije⁽⁶²⁾, a evaluacija se mora objaviti. Evaluacija se mora pravovremeno dostaviti Komisiji kako bi se moglo ocijeniti moguće produljenje programa potpore i u svakom slučaju nakon isteka programa. Točan opseg evaluacije i način na koji ju treba provesti utvrđuju se u odluci o odobravanju mjere potpore. U naknadnim mjerama potpore sa sličnim ciljem moraju se uzeti u obzir rezultati evaluacije.

7. POSTUPCI

7.1. Ubrzani postupak za potpore za sanaciju

121. Komisija čini sve što je u njezinoj moći kako bi donijela odluku u roku od mjesec dana u pogledu potpora za sanaciju koje ispunjavaju sve uvjete iz poglavlja 3. i sljedeće kumulativne zahtjeve:
- (a) potpora za sanaciju ograničena je na iznos dobiven formulom iz Priloga I. i ne premašuje iznos od 10 milijuna EUR;
 - (b) potpora se ne dodjeljuje u situacijama navedenima u točki 72. podtočkama (b) ili (c).

7.2. Postupci povezani s planovima restrukturiranja

7.2.1. Provedba plana restrukturiranja

122. Korisnik mora u potpunosti provesti plan restrukturiranja te mora ispuniti sve druge obveze iz Komisijine odluke kojom se odobrava potpora. Komisija svaku neprovedbu plana ili neispunjenje drugih obveza smatra zlouporabom potpore, ne dovodeći u pitanje članak 23. Uredbe (EZ) br. 659/1999 ili mogućnost pokretanja postupka pred Sudom u skladu s člankom 108. stavkom 2. drugim podstavkom Ugovora.
123. Ako se restrukturiranje odvija tijekom nekoliko godina i uključuje znatne iznose potpora, Komisija može zahtijevati da se plaćanje potpore za restrukturiranje podijeli na obroke te može plaćanje svakog obroka uvjetovati:
- (a) dostavom potvrde prije svake isplate o zadovoljavajućoj provedbi svake faze plana restrukturiranja u skladu s planiranim rasporedom ili
 - (b) svojim odobrenjem prije svake isplate i nakon provjere da se plan provodi na zadovoljavajući način.

7.2.2. Izmjene plana restrukturiranja

124. Ako je potpora za restrukturiranje bila odobrena, dotična država članica može tijekom restrukturiranja zatražiti od Komisije da se složi s izmjenama plana restrukturiranja i iznosom potpore. Komisija može odobriti takve izmjene ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
- (a) izmijenjeni plan mora i dalje sadržavati ponovnu uspostavu održivosti u razumnom roku;
 - (b) ako se povećaju troškovi restrukturiranja, u skladu s time mora se povećati i vlastiti doprinos;
 - (c) ako se povećava iznos potpore, mjere kojima se ograničava narušavanje tržišnog natjecanja moraju imati veći opseg u odnosu na početne mjere;

⁽⁶²⁾ Komisija može osigurati takvu zajedničku metodologiju.

- (d) ako je opseg predloženih mjera kojima se ograničava narušavanje tržišnog natjecanja manji od početnih mjera, iznos potpore mora se u skladu s time smanjiti;
- (e) novi rokovi za provedbu mjera kojima se ograničava narušavanje tržišnog natjecanja mogu se dogoditi u odnosu na početno utvrđene rokove samo zbog razloga koji su izvan kontrole korisnika ili države članice: ako to nije slučaj, iznos potpore mora se u skladu s time smanjiti.
125. Ako se ublaže uvjeti koje je utvrdila Komisija ili obveze koje je preuzela država članica, iznos potpore mora se u skladu s time smanjiti ili se moraju utvrditi drugi uvjeti.
126. Ako dotična država članica izmijeni odobreni plan restrukturiranja, a da o tome valjano ne obavijesti Komisiju, ili ako korisnik odustane od odobrenog plana restrukturiranja, Komisija pokreće postupak na temelju članka 108. stavka 2. Ugovora, kako je predviđeno člankom 16. Uredbe (EZ) br. 659/1999 (zlouporaba potpore), ne dovodeći u pitanje članak 23. Uredbe (EZ) br. 659/1999 i mogućnost pokretanja postupka pred Sudom na temelju članka 108. stavka 2. drugog podstavka Ugovora.
- 7.2.3. *Obveza obavještanja Komisije o potporama dodijeljenim korisniku tijekom restrukturiranja*
127. Ako se potpore za restrukturiranje ispituju na temelju ovih smjernica, dodjela drugih potpora tijekom restrukturiranja, čak i u skladu s već odobrenim programom, može utjecati na Komisijinu ocjenu o potrebnom opsegu mjera kojima se ograničava narušavanje tržišnog natjecanja.
128. Stoga se u obavijestima o potpori za restrukturiranje moraju navesti sve druge vrste potpora koje se namjeravaju dodijeliti korisniku tijekom restrukturiranja, osim ako su obuhvaćene pravilom *de minimis* ili uredbama o izuzećima. Komisija takve potpore uzima u obzir pri ocjenjivanju potpore za restrukturiranje.
129. Svaka potpora koja je stvarno dodijeljena tijekom restrukturiranja, uključujući potpore dodijeljene u skladu s odobrenim programom, mora se pojedinačno prijaviti Komisiji ako ona o toj potpori nije obaviještena u trenutku donošenja odluke o potpori za restrukturiranje.
130. Komisija osigurava da se dodjelom potpore u okviru odobrenih programa ne izbjegavaju zahtjevi iz ovih smjernica.

8. IZVJEŠĆIVANJE I NADZOR

131. U skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 659/1999 i Uredbom Komisije (EZ) br. 794/2004 od 21. travnja 2004. ⁽⁶³⁾ države članice Komisiji moraju dostaviti godišnja izvješća. Ta se godišnja izvješća objavljuju na *web*-mjestu Komisije.
132. Pri donošenju odluke na temelju ovih smjernica Komisija može uvesti dodatne obveze izvješćivanja o dodijeljenim potporama kako bi provjerila poštuje li se odluka kojom se odobrava mjera potpore. Kako bi osigurala poštovanje uvjeta i obveza povezanih s odobravanjem potpora, Komisija u određenim slučajevima može zahtijevati imenovanje povjerenika za nadzor, povjerenika za prodaju imovine ili oboje.

9. PRIMJERENE MJERE IZ ČLANKA 108. STAVKA 1. UFEU-a

133. Na temelju članka 108. stavka 1. Komisija predlaže da države članice po potrebi najkasnije do 1. veljače 2015. izmijene svoje postojeće programe potpora kako bi ih uskladile s ovim smjernicama. Komisija će odobriti svaki budući program pod uvjetom da se ispunjavaju te odredbe.

⁽⁶³⁾ Uredba Komisije (EZ) br. 794/2004 od 21. travnja 2004. o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 659/1999 o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu članka 93. Ugovora o EZ-u (SL L 140, 30.4.2004., str. 1.)

134. Države članice pozivaju se da iznesu svoju izričitu i bezuvjetnu suglasnost s primjerenim mjerama predloženima u točki 133. u roku od dva mjeseca od dana objave ovih smjernica u *Službenom listu Europske unije*. U slučaju da ne zaprimi odgovor od države članice, Komisija pretpostavlja da se dotična država članica ne slaže s predloženim mjerama.

10. DATUM PRIMJENE I TRAJANJE

135. Komisija će ove smjernice primjenjivati od 1. kolovoza 2014. do 31. prosinca 2020.
136. Obavijesti dostavljene Komisiji prije 1. kolovoza 2014. ispitat će se u skladu s kriterijima koji su na snazi u trenutku obavijesti.
137. Komisija na temelju ovih smjernica ocjenjuje spojivost s unutarnjim tržištem potpora za sanaciju i restrukturiranje čiju dodjelu nije odobrila i kojima se stoga krši članak 108. stavak 3. Ugovora ako je sva potpora ili jedan njezin dio dodijeljena nakon objave smjernica u *Službenom listu Europske unije*.
138. U svim drugim slučajevima provodi ispitivanje na temelju smjernica koje su se primjenjivale u trenutku dodjele potpora.
139. Ne dovodeći u pitanje odredbe iz točaka 136., 137. i 138., od 1. kolovoza 2014. Komisija će primjenjivati odredbe iz poglavlja 5. pri ispitivanju potpora pružateljima usluga od općeg gospodarskog interesa u teškoćama, bez obzira na to kada je potpora prijavljena ili dodijeljena.
140. Ako na temelju stavka 9. Okvira o pružanju usluga od općeg gospodarskog interesa Komisija na temelju ovih smjernica ispituje bilo koju potporu koja je pružatelju usluga od općeg gospodarskog interesa u teškoćama dodijeljena prije 31. siječnja 2012., ona tu potporu smatra spojivom s unutarnjim tržištem ako su njome ispunjeni uvjeti iz Okvira o uslugama od općeg gospodarskog interesa, uz iznimku stavaka 9., 14., 19., 20., 24., 39. i 60.
-

PRILOG I.

Formula ⁽¹⁾ za izračun najvećeg iznosa potpore za sanaciju ili privremene potpore za restrukturiranje za šestomjesečno razdoblje

$$\frac{EBIT_t + depreciation_t - (working\ capital_t - working\ capital_{t-1})}{2}$$

Formula se temelji se na korisnikovim rezultatima poslovanja (EBIT, dobit prije kamata i poreza) ostvarenima u godini prije dodjele/prijave potpore (označeno s „t”). Tom se iznosu dodaje amortizacija. Od ukupnog se iznosa zatim moraju oduzeti promjene u obrtnom kapitalu. Promjene u obrtnom kapitalu izračunavaju se kao promjena u razlici između tekuće imovine i tekućih obveza ⁽²⁾ za posljednje zatvoreno računovodstveno razdoblje. Isto tako potrebno je jasno navesti sve rezervacije na razini rezultata poslovanja, a rezultat ne smije uključivati takve rezervacije.

Cilj je formulom procijeniti negativni novčani tok poslovanja korisnika u godini koja prethodi prijavi potpore (ili prije dodjele potpore u slučaju neprijavljenih potpora). Polovica tog iznosa trebala bi biti dostatna za opstanak poslovanja korisnika u šestomjesečnom razdoblju. Stoga se za potrebe točke 60. rezultat dobiven formulom mora podijeliti s dva. Za potrebe točke 117. rezultat dobiven formulom mora se pomnožiti s 1,5.

Ova se formula primjenjuje samo ako je dobiveni rezultat negativan iznos. Ako je dobiveni rezultat pozitivan, potrebno je dostaviti detaljno objašnjenje kojim se dokazuje da je korisnik poduzetnik u teškoćama kako je utvrđeno u točki 20.

Primjer:

Dobit prije kamata i poreza (u milijunima EUR)	(12)	
Amortizacija (u milijunima EUR)	2	
Bilanca (u milijunima EUR)	31. prosinca, t	31. prosinca, t-1
<i>Tekuća imovina</i>		
Novčana sredstva ili novčani ekvivalenti	10	5
Potraživanja	30	20
Zalihe	50	45
Unaprijed plaćeni troškovi	20	10
Ostala tekuća imovina	20	20
Ukupna tekuća imovina	130	100
<i>Tekuće obveze</i>		
Obveze prema dobavljačima i vjerovnicima	20	25
Akumulirani troškovi	15	10
Odgođeni prihodi	5	5
Ukupne tekuće obveze	40	40
Obrtni kapital	90	60
Promjena u obrtnom kapitalu	30	

⁽¹⁾ EBIT-u se mora dodati amortizacija u istom razdoblju uvećano za promjene u obrtnom kapitalu tijekom dvogodišnjeg razdoblja (godina prije zahtjeva i prethodna godina) podijeljeno s dva kako bi se odredio iznos za šest mjeseci.

⁽²⁾ Tekuća imovina: likvidna sredstva, potraživanja (računi klijenata i dužnika), ostala tekuća imovina i unaprijed plaćeni troškovi, zalihe. Tekuće obveze: financijski dug, obveze prema dobavljačima i vjerovnicima i ostale tekuće obveze, odgođeni prihodi, ostale akumulirane obveze, porezne obveze.

$[- 12 + 2 - 30]/2 = - 20$ milijuna EUR.

Budući da je rezultat dobiven formulom veći od 10 milijuna EUR, ubrzani postupak iz točke 121. ne može se upotrijebiti. Nadalje, u ovom primjeru ako iznos potpore za sanaciju premašuje 20 milijuna EUR ili iznos privremene potpore za restrukturiranje premašuje 60 milijuna EUR, iznos potpore mora se opravdati dostavom plana o likvidnosti u kojem se navode potrebe korisnika u pogledu likvidnosti.

PRILOG II.

Indikativni model plana restrukturiranja

Ovim se Prilogom utvrđuje indikativni sadržaj plana restrukturiranja kako bi se na što učinkovitiji način državama članicama i Komisiji pomoglo u pripremi i preispitivanju planova restrukturiranja.

Informacijama navedenima u nastavku ne dovode se u pitanje detaljniji zahtjevi utvrđeni u smjernicama u pogledu sadržaja plana za restrukturiranje i drugih pitanja koje predmetna država članica mora dokazati.

1. Opis korisnika.
 2. Opis tržišta na kojima korisnik djeluje.
 3. Dokazivanje socijalnih problema koji se namjeravaju spriječiti potporama ili tržišnog nedostatka koji se njima namjerava riješiti, usporedba s vjerodostojnim alternativnim scenarijem koji ne uključuje državne potpore, dokazujući na koji se način takav cilj ili ciljevi ne bi ostvarili ili bi se ostvarili u manjoj mjeri u slučaju alternativnog scenarija.
 4. Opis uzroka teškoća korisnika (uključujući ocjenu uloge nedostataka korisnikova poslovnog modela ili sustava korporacijskog upravljanja u nastajanju tih teškoća i mjere u kojoj su se teškoće mogle izbjeći odgovarajućom i pravovremenom reakcijom uprave) i SWOT analiza.
 5. Opis mogućih planova za rješavanje korisnikovih problema i usporedba tih planova u pogledu potrebnog iznosa državne potpore i očekivanih rezultata tih planova.
 6. Opis državne intervencije, cjeloviti podaci o svakoj državnoj mjeri (uključujući oblik, iznos i naknadu svake mjere) i dokazi da su izabrani instrumenti državne potpore primjereni problemima čijem su rješavanju namijenjeni.
 7. Opis postupka provedbe odabranog plana kojemu je cilj ponovna uspostava dugoročne održivosti korisnika u razumnom roku (u načelu ne duže od tri godine), uključujući i raspored mjera i izračun troškova svake mjere.
 8. Poslovni plan kojim se utvrđuju financijske projekcije za sljedećih pet godina i kojim se dokazuje ponovna uspostava dugoročne održivosti.
 9. Dokazivanje ponovne uspostave održivosti na temelju osnovnog i pesimističnog scenarija, prikaz i opravdanost na temelju tržišne analize korištenih pretpostavki i analize osjetljivosti.
 10. Predloženi vlastiti doprinos i mjere raspodjele tereta.
 11. Predložene mjere kojima se ograničava narušavanje tržišnog natjecanja.
-

IV.

(Obavijesti)

OBAVIJESTI INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

VIJEĆE

Obavijest osobama i subjektima na koje se odnose mjere ograničavanja predviđene u Odluci Vijeća 2014/145/ZVSP, kako je izmijenjena Odlukom Vijeća 2014/508/ZVSP, i u Uredbi Vijeća (EU) br. 269/2014, kako je izmijenjena Provedbenom uredbom Vijeća (EU) br. 826/2014, o mjerama ograničavanja u odnosu na djelovanja koja podrivaju ili ugrožavaju teritorijalnu cjelovitost, suverenost i neovisnost Ukrajine

(2014/C 249/02)

Osobama i subjektima navedenima u Prilogu Odluci Vijeća 2014/145/ZVSP⁽¹⁾, kako je izmijenjena Odlukom Vijeća 2014/508/ZVSP⁽²⁾, i u Prilogu I. Uredbi Vijeća (EU) br. 269/2014⁽³⁾, kako je provedena Provedbenom uredbom Vijeća (EU) br. 826/2014⁽⁴⁾ o mjerama ograničavanja u odnosu na djelovanja kojima se podrivaju ili ugrožavaju teritorijalna cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine, skreće se pozornost na sljedeće informacije.

Vijeće Europske unije odlučilo je da bi osobe i subjekte navedene u spomenutim prilogima trebalo uvrstiti na popis osoba i subjekata na koje se odnose mjere ograničavanja predviđene Odlukom Vijeća 2014/145/ZVSP i Uredbom Vijeća (EU) br. 269/2014 o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja kojima se podrivaju ili ugrožavaju teritorijalna cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine. Razlozi za uvrštenje tih osoba na popis navedeni su u odgovarajućim stavkama u tim prilogima.

Dotične osobe i subjekti obavješćuju se o mogućnosti podnošenja zahtjeva nadležnim tijelima odgovarajuće države članice ili država članica, kako je navedeno na internetskim stranicama iz Priloga II. Uredbi Vijeća (EU) br. 269/2014 kako bi se pribavilo odobrenje za korištenje zamrznutih sredstava za osnovne potrebe ili posebna plaćanja (usp. članak 4. Uredbe).

Dotične osobe i subjekti mogu Vijeću podnijeti zahtjev, zajedno s popratnom dokumentacijom, da se ponovno razmotri odluka o njihovu uvrštenju na gore navedeni popis, na sljedeću adresu:

Vijeće Europske unije
Glavno tajništvo
DG C 1C
Rue de la Loi/Wetstraat 175
1048 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

E-pošta: sanctions@consilium.europa.eu

⁽¹⁾ SL L 78, 17.3.2014., str. 16.

⁽²⁾ SL L 226, 30.7.2014., str. 23.

⁽³⁾ SL L 78, 17.3.2014., str. 6.

⁽⁴⁾ SL L 226, 30.7.2014., str. 16.

Dotične osobe i subjekti također se upućuje na mogućnost osporavanja odluke Vijeća pred Općim sudom Europske unije, u skladu s uvjetima iz članka 275. stavka 2. i članka 263. stavaka 4. i 6. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

EUROPSKA KOMISIJA

Tečajna lista eura ⁽¹⁾

30. srpnja 2014.

(2014/C 249/03)

1 euro =

Valuta	Tečaj	Valuta	Tečaj		
USD	američki dolar	1,3401	CAD	kanadski dolar	1,4572
JPY	japanski jen	137,05	HKD	hongkonški dolar	10,3859
DKK	danska kruna	7,4567	NZD	novozelandski dolar	1,5746
GBP	funta sterlinga	0,79170	SGD	singapurski dolar	1,6667
SEK	švedska kruna	9,2272	KRW	južnokorejski von	1 373,22
CHF	švicarski franak	1,2165	ZAR	južnoafrički rand	14,2273
ISK	islandska kruna		CNY	kineski renminbi-juan	8,2710
NOK	norveška kruna	8,3770	HRK	hrvatska kuna	7,6418
BGN	bugarski lev	1,9558	IDR	indonezijska rupija	15 511,94
CZK	češka kruna	27,509	MYR	malezijski ringit	4,2651
HUF	mađarska forinta	311,14	PHP	filipinski pezo	58,162
LTL	litavski litas	3,4528	RUB	ruski rubalj	47,7670
PLN	poljski zlot	4,1516	THB	tajlandski baht	42,757
RON	rumunjski novi leu	4,4015	BRL	brazilski real	2,9963
TRY	turska lira	2,8504	MXN	meksički pezo	17,5305
AUD	australski dolar	1,4310	INR	indijska rupija	80,5256

⁽¹⁾ Izvor: referentna tečajna lista koju objavljuje ESB.

V.

(Objave)

POSTUPCI U VEZI S PROVEDBOM POLITIKE TRŽIŠNOG NATJECANJA

EUROPSKA KOMISIJA

Prethodna prijava koncentracije
(Predmet M.7334 – Oracle/MICROS)
(Tekst značajan za EGP)
(2014/C 249/04)

1. Dana 24. srpnja 2014. Komisija je zaprimila prijavu predložene koncentracije u skladu s člankom 4. Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004 ⁽¹⁾ u kojoj se navodi da poduzetnik Oracle Corporation (Sjedinjene Američke Države) kupnjom dionica stječe, u smislu članka 3. stavka 1. točke (b) Uredbe o koncentracijama, kontrolu nad cijelim poduzetnikom MICROS Systems, Inc. (Sjedinjene Američke Države).

2. Poslovne su djelatnosti predmetnih poduzetnika sljedeće:

- Oracle Corporation: razvoj, proizvodnja i distribucija softvera za poduzetništvo, uključujući programsku podršku, softver za baze podataka i aplikacije za poduzetništvo i slične usluge te hardver za poduzetništvo, uključujući servere, uređaje za baze podataka i pohranu,
- MICROS Systems, Inc.: razvoj, proizvodnja i distribucija hardvera, softvera i usluga za maloprodajni sektor i ugostiteljstvo (hoteli, restorani, barovi, kasina i drugi objekti).

3. Preliminarnim ispitivanjem Komisija je ocijenila da bi prijavljena transakcija mogla biti obuhvaćena područjem primjene Uredbe o koncentracijama. Međutim konačna odluka još nije donesena.

4. Komisija poziva zainteresirane treće osobe da joj podnesu moguća očitovanja o predloženoj koncentraciji.

Očitovanja se moraju dostaviti Komisiji najkasnije 10 dana od datuma ove objave. Očitovanja se mogu poslati Komisiji telefaksom (+32 22964301), e-poštom na adresu COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu ili poštom, uz naznaku referentnog broja M.7334 – Oracle/MICROS, na sljedeću adresu:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

⁽¹⁾ SL L 24, 29.1.2004., str. 1. („Uredba o koncentracijama”).

ISSN 1977-1088 (elektroničko izdanje)
ISSN 1977-060X (tiskano izdanje)

Ured za publikacije Evropske unije
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

HR